

iepirkumu

forums 2025

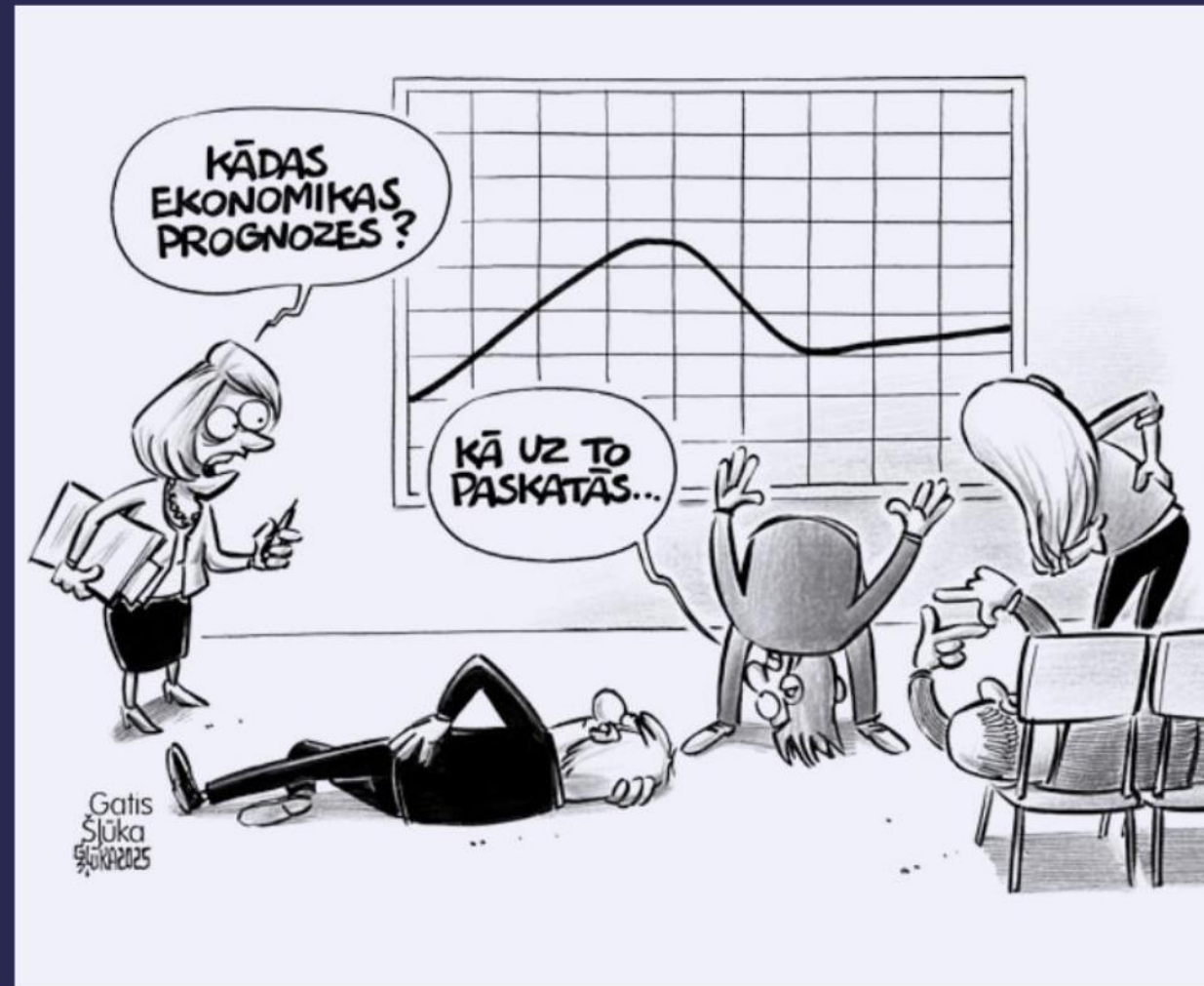
KONFERENCE

Iepirkumi - ekonomikas asinsrite

Publiskie iepirkumi kā ekonomikas attīstības virzītājs

Baiba Brusbārde
Latvijas Bankas ekonomiste

2025. gada 30. oktobris

Izaugsme pieticīga, fiskālā situācija - izaicinoša. Kā gudrāk izmantot publiskos resursus?

Iekšzemes kopprodukts (miljardos eiro; % g/g salīdzināmās cenās)

Vispārējās valdības budžeta bilance (% no IKP)

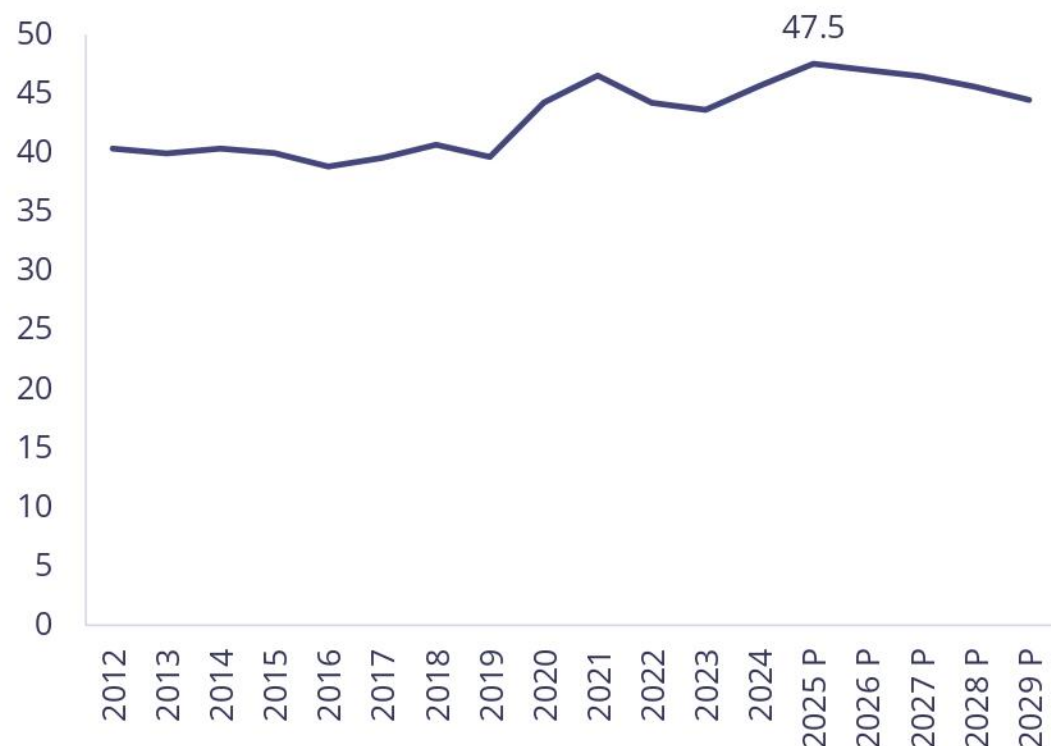
Vispārējās valdības parāds (% no IKP)

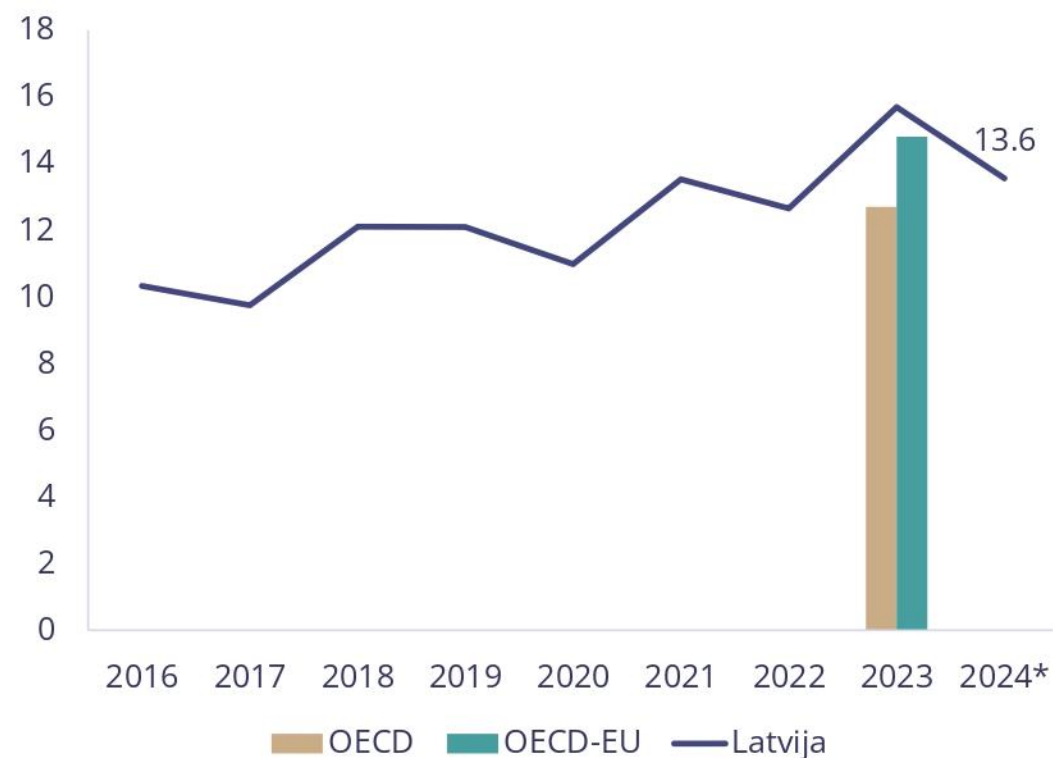
P: prognozes

Valsts loma ekonomikā pieaug

Valsts konsolidētā kopbudžeta izdevumi Latvijā
(% no IKP)

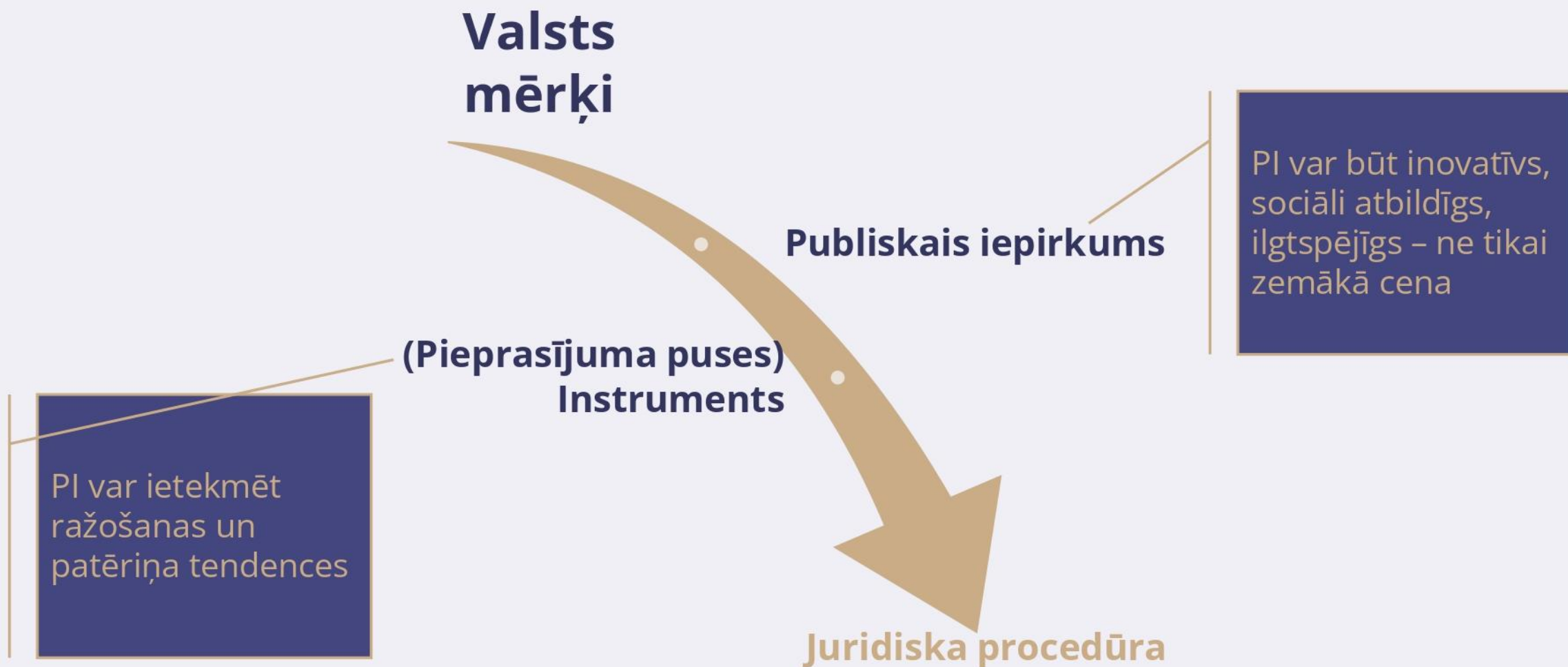
Publisko iepirkumu apjoms (% no IKP)

* 2024. gads, bez Rail Baltica iepirkuma. Ieskaitot Rail Baltica - apmērs sasniegtu 23% no IKP.

Avots: Centrālā statistikas pārvalde, Finanšu ministrijas prognozes (2025. gada augusts un oktobris), pieejams [Par makroekonomisko rādītāju, ieņēmumu un vispārējās valdības budžeta bilances prognozēm 2026., 2027., 2028. un 2029. gadā](#), [Government at a Glance 2025: Size of public procurement | OECD](#), un aktualizētā versija [Budžets2026_14.10.2025.](#)

Publiskais iepirkums – instruments valsts mērķu sasniegšanai

Citu valstu pieredze rāda, ka PI kritēriji var mainīt tirgu un motivēt attīstīties

Inovatīvs

- **FIN** (mērķis): **5 %** no visiem publiskajiem iepirkumiem jābūt inovatīviem
- **UK** (*Zinātnes un tehnoloģiju ietvars 2030. gadam*): noteikt **minimālo proporciju** inovācijas veicinošiem publiskiem iepirkumiem, lai sekmētu kritisko tehnoloģiju attīstību

Sociāli atbildīgs

- FR (2017): **iekļaušanas klauzula**, kas sekmē nodarbinātību personām, kuras DT sastopas ar šķēršļiem
- ESP: **cenas un kvalitātes proporcija**
 - *Dzeramā ūdens pieejamība* (2019): 50% cenai. Kvalitātes vērtējums iekļāva lietošanas ērtumu cilvēkiem ar ierobežotām spējām
 - *Barselona vadlīnijas* (2017): cenai 30-35%

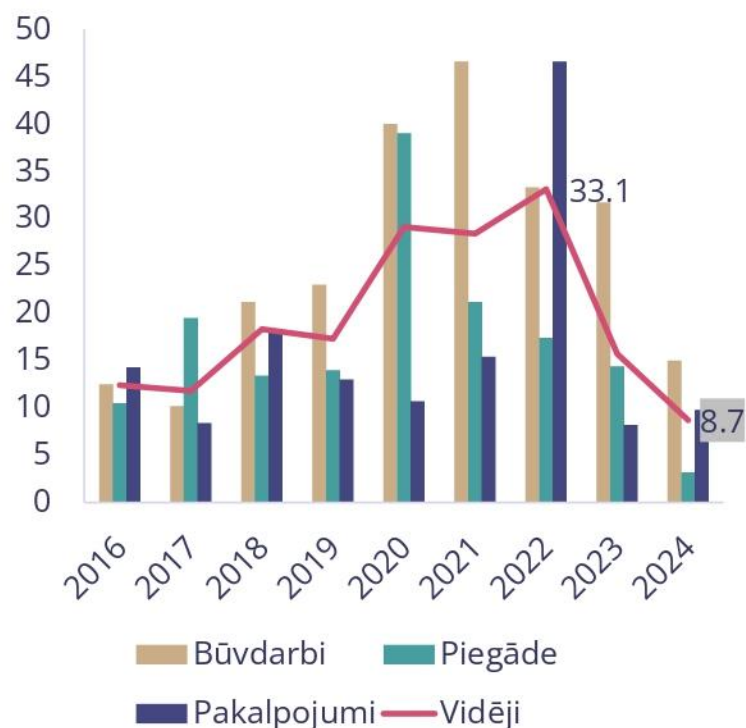

Ilgospējīgs

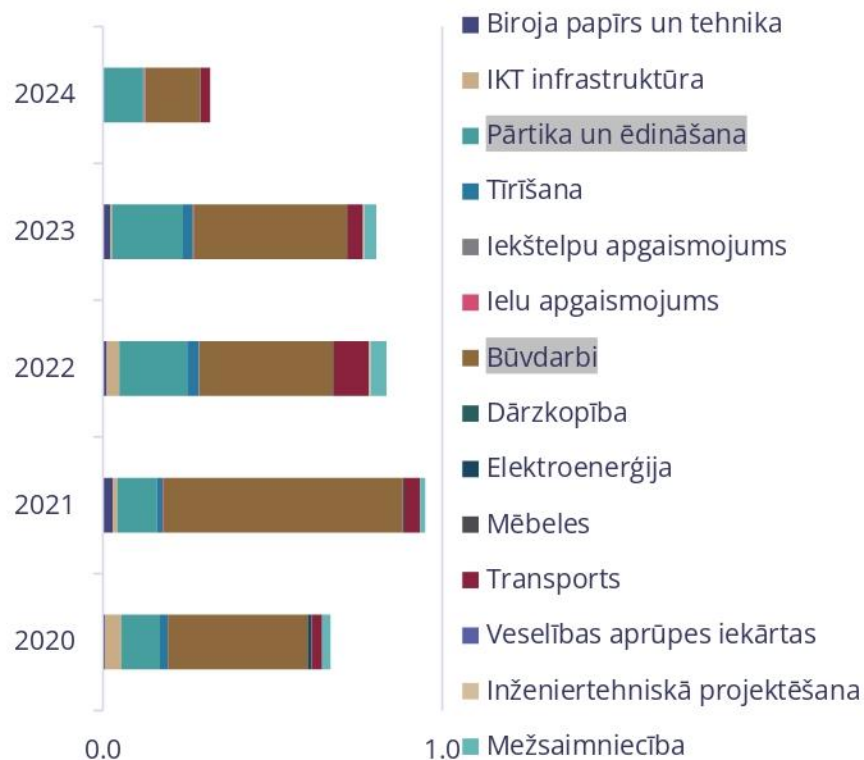
- **Pārtika Dānijā**: būtisks bioloģiskās pārtikas iepirkuma apjoms
 - ⇒ bioloģiski audzēto dārzeņu un augļu **platības** 2022. gadā dubultojušās (29 % no kopējās dārzeņu un augļu platības, salīdzinot ar 17 % 2015. gadā)
 - ⇒ kāpjot apjomam, bioloģisko produktu **cenas** samazinās
- **Ilgospējīga būvniecība Skandināvijā**: LCA pieeja, Aprites ekonomika

Latvijā Zaļais publiskais iepirkums skaitļos izskatījās labi, bet saturā – formāls

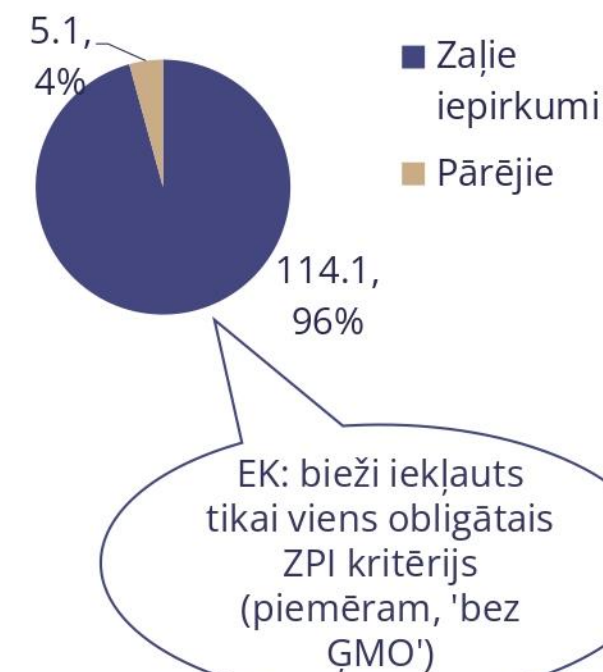
ZPI īpatsvars pēc kopējās līgumcenas (Publisko iepirkumu likuma ietvaros)*

ZPI līgumcenas pa preču un pakalpojumu grupām (miljardos eiro)

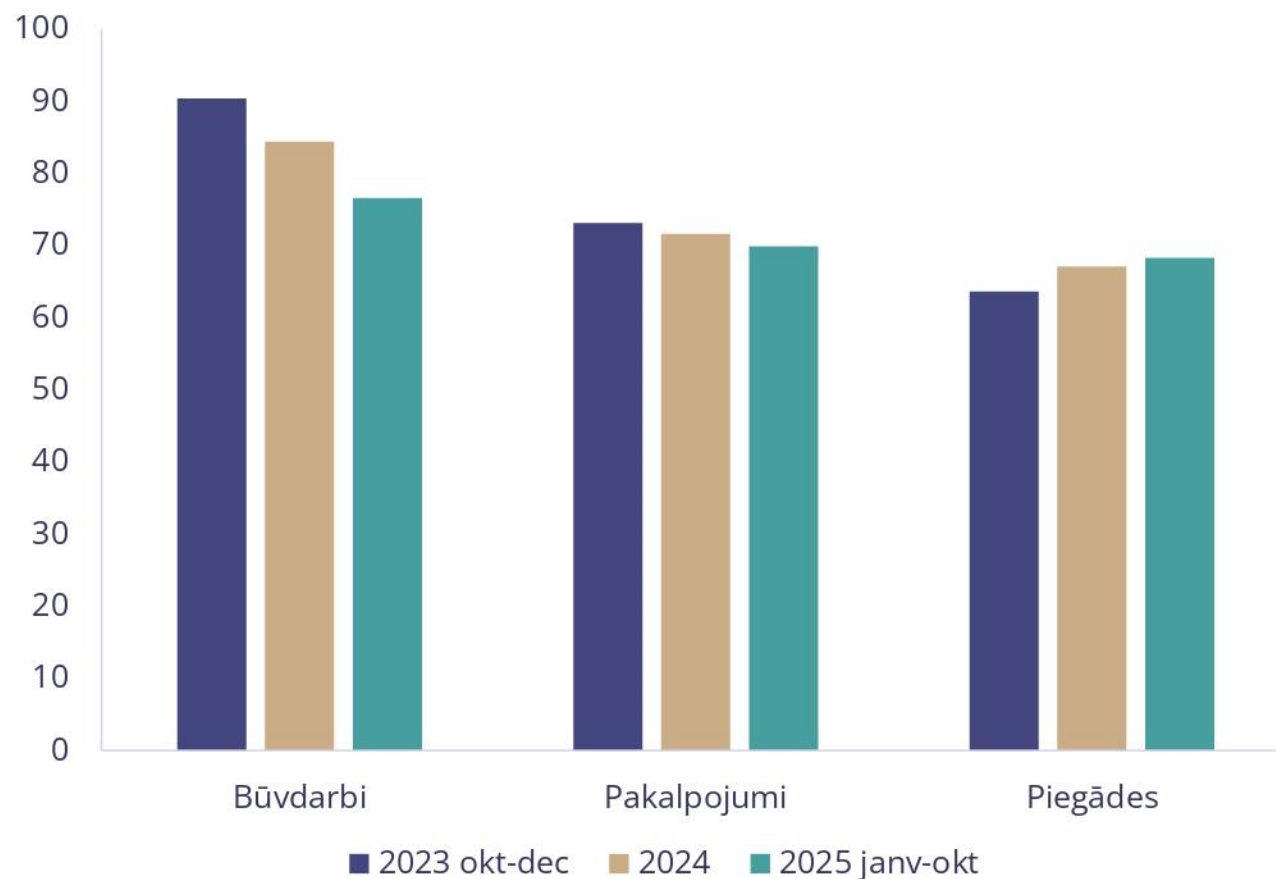
ZPI pārtikā un ēdināšanā, Līgumu vērtība (milj. EUR un īpatsvars pret kopējo PI pārtikas nozarē; 2020. gads)

Latvijā publiskajos iepirkumos joprojām dominē cena

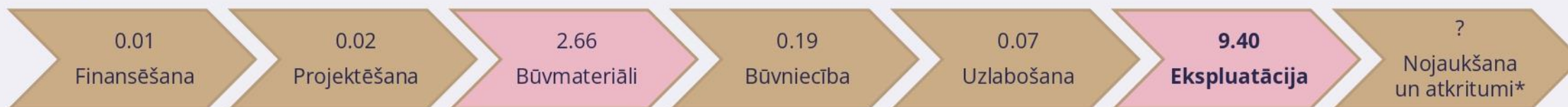
Iepirkumu īpatsvars pēc pamatveida, kur vienīgais vērtēšanas kritērijs ir cena
(2025. gads līdz 8. oktobrim)

Iepirkumi, kuriem vienīgais vērtēšanas kritērijs ir cena, veido 70% no kopējā iepirkumu skaita

ZPI būvniecībā ir iespēja samazināt objekta izmaksas nākotnē

SEG emisijas visā dzīves ciklā, 2021. gads, pa posmiem (oglekļa dioksīda ekvivalents, gigatonnas)

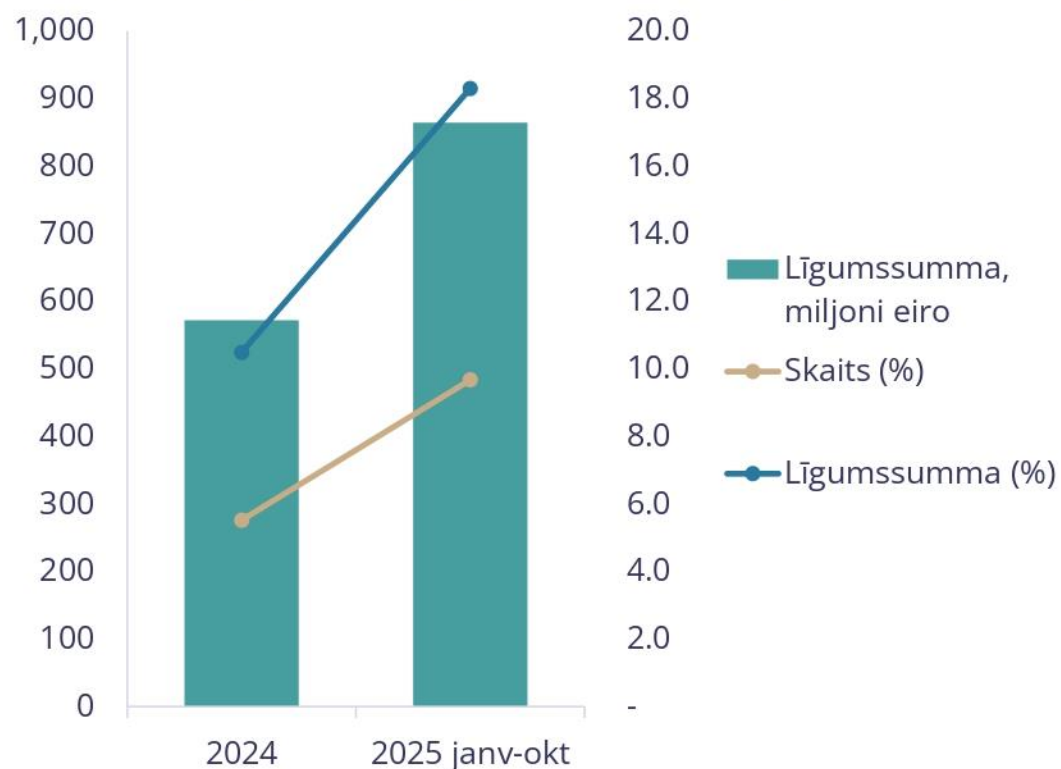
Vienlaikus
ZPI būvniecībā **stiprina vietējo
pieprasījumu** pēc ilgtspējīgiem,
sertificētiem materiāliem (un
pakalpojumiem), **samazinot riskus, ko
rada eksporta tirgu svārstības**

Avots: Environmental sustainability in the building sector, Statista, 2023. gads

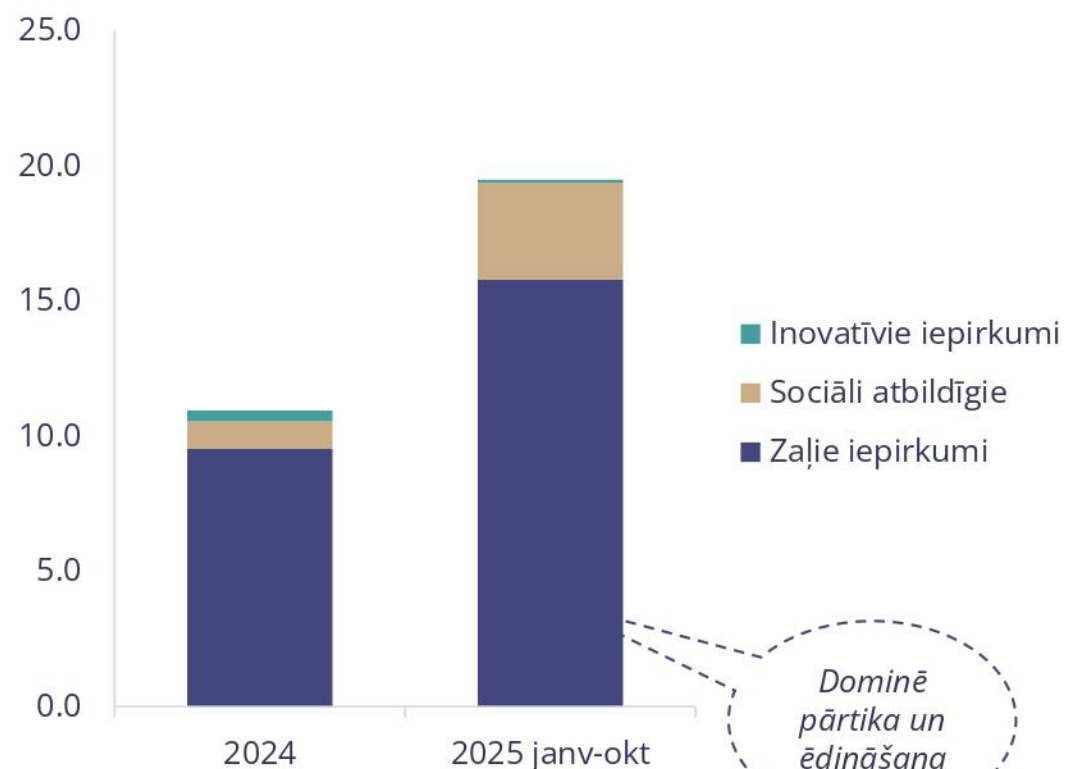
* Avots nesniedz novērtējumu par nojaukšanas un atkritumu emisijām, lai gan arī citi avoti uzskata, ka šim posmam ir nozīmīga "CO₂ pēda".

Pozitīva tendence – stratēģiskie iepirkumi

Stratēģiskie iepirkumi (miljoni eiro un īpatsvars no kopējiem iepirkumiem; bez Rail Baltica)

Iepirkumu īpatsvars pēc līgumsummām*
(īpatsvars no kopējiem iepirkumiem; bez Rail Baltica)

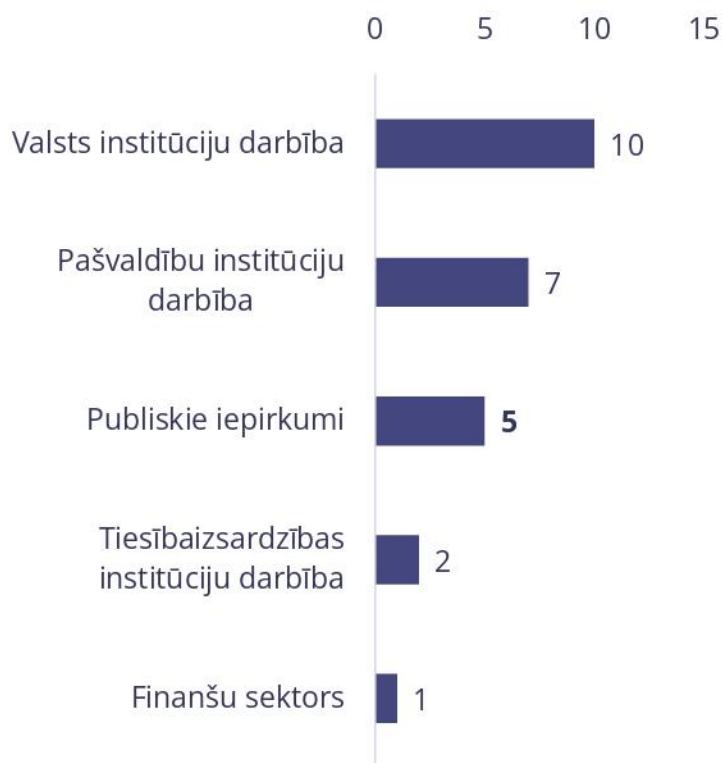

* Viena iepirkuma daļa var būt vairākās kategorijās

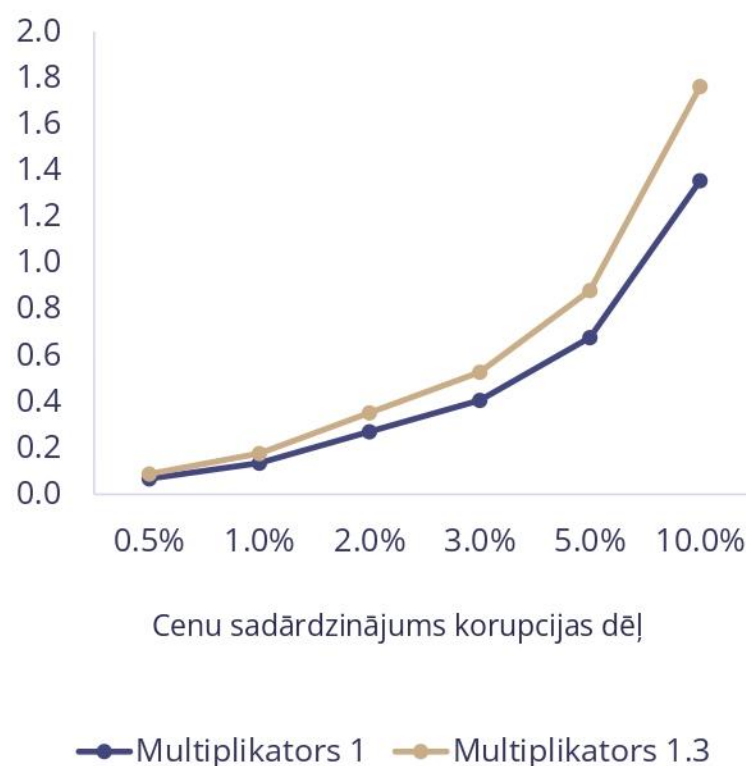
Avots: [Iepirkumu uzraudzības birojs](#), dati uz 2025. gada 8. oktobri.

Korupcijas mazināšana un sistēmiski uzlabojumi paaugstina publisko iepirkumu efektivitāti

KNAB uzsākto kriminālprocesu sadalījums pēc jomām 2024. gadā

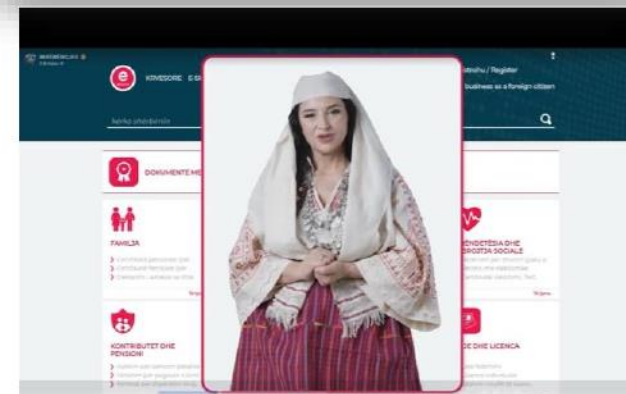

Korupcijas izmaksas (% no IKP)

Albania puts AI-created 'minister' in charge of public procurement

Edi Rama, PM, says digital assistant Diella will make Albania 'a country where public tenders are 100% free of corruption'

Katra iepirkuma kvalitāte ietekmē ekonomiku

Avots: Steven van Belleghem, **Nordic Business Forum**,
<https://video.ibm.com/recorded/134498241>

Paldies par uzmanību!

PUBLISKO IEPIRKUMU REFORMA

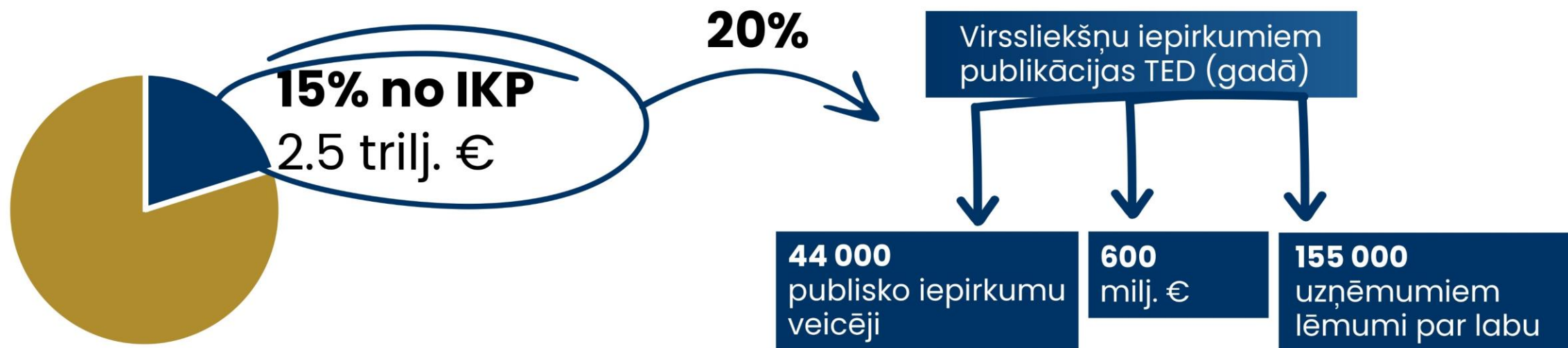
Iepirkumu uzraudzības
birojs

Publiskie iepirkumi
jāīsteno iespējami
efektīvākā veidā, tādējādi
sasniedzot lielāko
publisko līdzekļu atdevi

Mērķis – palielināt
ieguldījuma vērtību jeb
"value for money"

Publiskais iepirkums Eiropas Savienībā skaitļos

NOZARES –

Transports un infrastruktūra

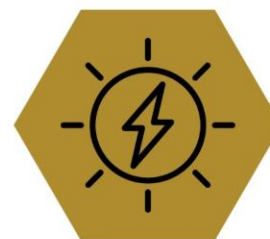
Sociālā aizsardzība

Veselības aprūpe

Atkritumu apsaimniekošana

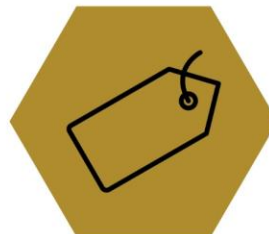
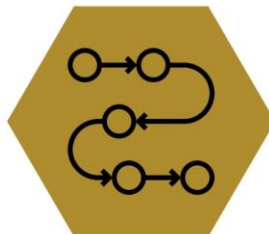
Enerģētika

Izglītība

....

Konteksts

ES līmenī izsludināto
iepirkumu skaits
pieaudzis par **70%**

Atklātu konkursu
piemērošana pieaugusi
no **73% līdz 82%**, bet
sarunu procedūru bez
izsludināšanas –
samazinājusies
no **7% līdz 5%**

Iepirkuma
procedūras
izmaksas ir
pieaugušas no
~ 34 600
(2008–2010) līdz
~ 43 200
(2019–2024)

Iepirkuma
procedūras
izmaksas ir **~1%**
no noslēgtā
līguma vērtības

Konkurence

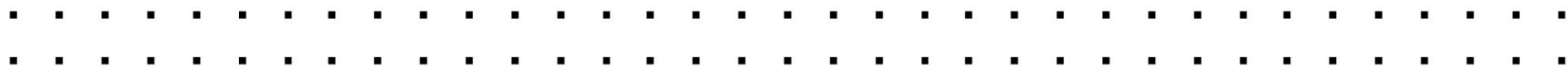

75 tirgos augsts koncentrācijas līmenis: **+50%** piešķirtās līgumu vērtības iegūst vienīgais piegādātājs

Vidējais piedāvājumu skaits samazinājies **no 5,4 līdz 3,4**; iepirkumos, kuru vērtība > 20 milj. € – vidēji **9.2** piedāvājumi

Problēmas:
Kompleksi sektorālie noteikumi;
Ierobežojošas prasības;
Valodas barjera;
Maz iniciatīvu pētniecībā

Katrs papildus saņemtais piedāvājums vidēji samazina līgumcenu **par 2,5%** un mazina iespēju pārmaksāt

Pārraudzība

Atklātība
uzlabojusies, bet
joprojām iztrūkst
dati, tie nepilnīgi,
nekvalitatīvi –
pastiprina viedokli
par korupciju

Korupcijas izmaksas
laikā no 2016. līdz 2021.
gadam – **29.6 mljrd. €**

27% uzņēmēju
uzskata, ka
pēdējos 3 gados
nav uzvarējuši
iepirkumos
korupcijas dēļ

Neveiksmīgi
iepirkumi: **14,57%**

Vāja plānošana,
pārmērīgas
prasības, tirgus
nepārzināšana

Publiskie iepirkumi ir būtiska publiskā finansējuma daļa

2024

5,5 mljrd. €

līgumsumma

+

3,7 mljrd. €

“Rail Baltica” pamattrases
būvdarbi Latvijā

15,1 mljrd. €

valsts konsolidētā budžeta izdevumi

2025

5 mljrd. €

līgumsumma

+

1,7 mljrd. €

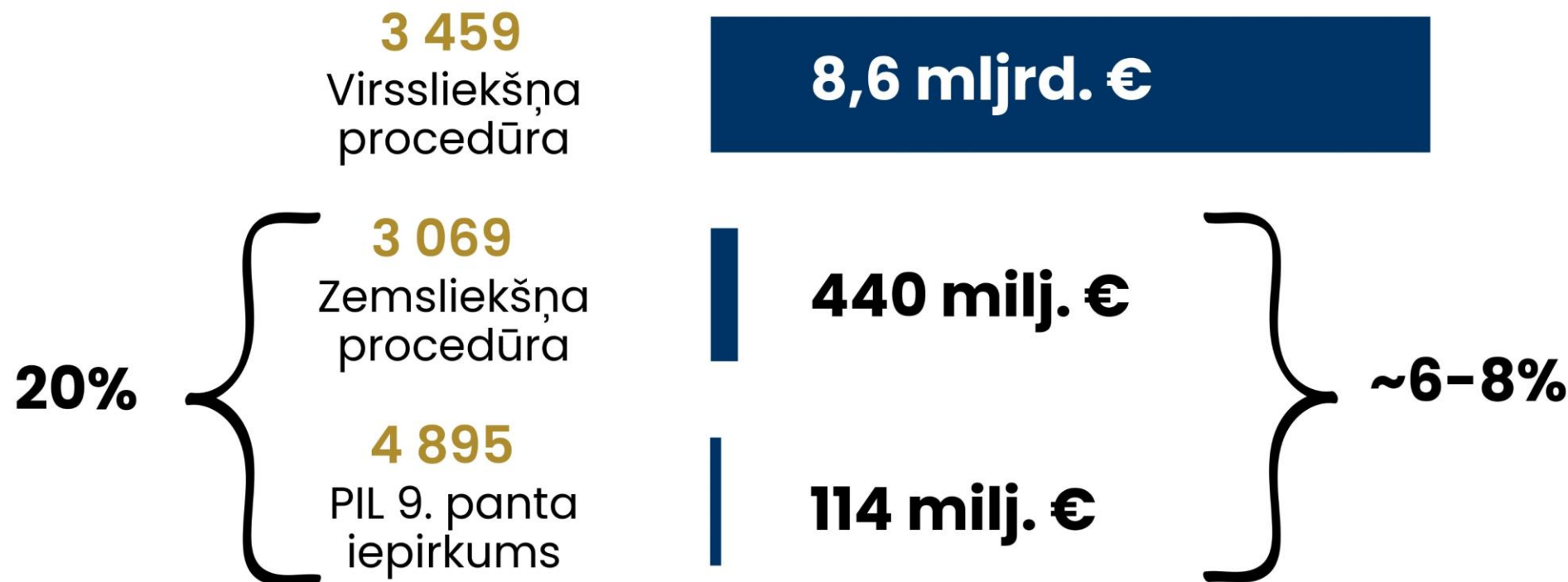
“Rail Baltica” enerģijas apgādes
projektēšana un būvdarbi

*uz 24.10.2025.

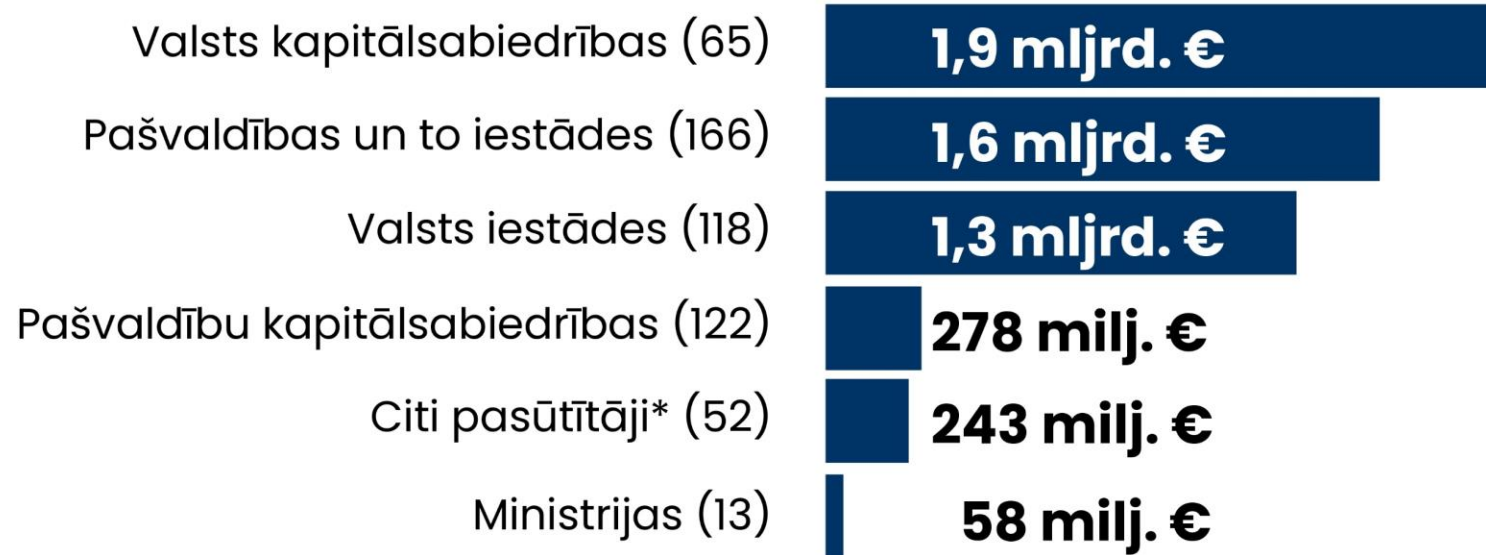
17,1 mljrd. €

apstiprinātā valsts konsolidētā budžeta izdevumi

Finansiāli būtiskākie iepirkumi – virssliekšņa līmenī, lielākā administratīvā slodze – zems liekšņa procedūrās

Centralizācijas un efektivitātes izaicinājums – liels pasūtītāju skaits, bet tikai daži veido iepirkumu sistēmas kodolu

*atvasinātas juridiskas personas, biedrības, nodibinājumi

609
aktīvie pasūtītāji

90%
no kopējās līgumsummas
nodrošina **80** pasūtītāji

1/2
no pasūtītājiem gadā

< 20 līgumi
1 milj. € kopējā līgumcena

Rādītāji prasa **izlēmīgu rīcību**

>300 –
Priekšlikumu
sistēmas
izmaiņām

25,2% iepirkumu –
pieteicies tikai
viens pretendents

19,8% iepirkumu –
pārtraukti/izbeigti

97% – Latvijā
reģistrēto
uzņēmumu skaits

Unikālo uzvarētāju skaits –
4 321

Aktīvo LV uzņēmumu skaits
uz 25.07.2025. – **182 213**

PASŪTĪTĀJI

Līgumcenu robežvērtības
Izslēgšanas noteikumi
Dažādi iepirkuma procedūru noteikumi
Apstrīdēšana un atbildība par pārkāpumiem
Konsultatīvais atbalsts, apmācības
IT sistēmas (integrācija, procesi, lietojamība)
ES fondu aspekti

PIEGĀDĀTĀJI

Konkurences veicināšana
Pasūtītāju personāla kapacitāte
un kompetence, atbildība
Godprātīgas saistību izpildes
veicināšana
Līgumu izpildes uzraudzība

Rādītāji prasa **izlēmīgu rīcību**

MĒRKIS

“2014. gada direktīvu mērķi bija **vienkāršot** publiskā iepirkuma procedūras, nodrošināt **elastību** pasūtītājiem, veicināt **godīgu konkurenci** un **piekļuvi** publiskajiem iepirkumiem, t.sk. MVU, nodrošināt **vislabāko vērtību par samaksāto naudu, veicinot atklātību, integritāti un tiesisko noteiktību**”

SECINĀJUMI

Pasūtītāji uzskata, ka esošās iepirkumu procedūras ir **pārāk sarežģītas un neelastīgas**, lai efektīvi sasniegtu definētos publisko investīciju mērķus

Mijiedarbība starp publiskā iepirkuma noteikumiem nozaru tiesību aktos un 2014. gada Direktīvās ir radījusi **regulējuma nesaskaņotību**, kas vēl vairāk sarežģī publisko iepirkumu

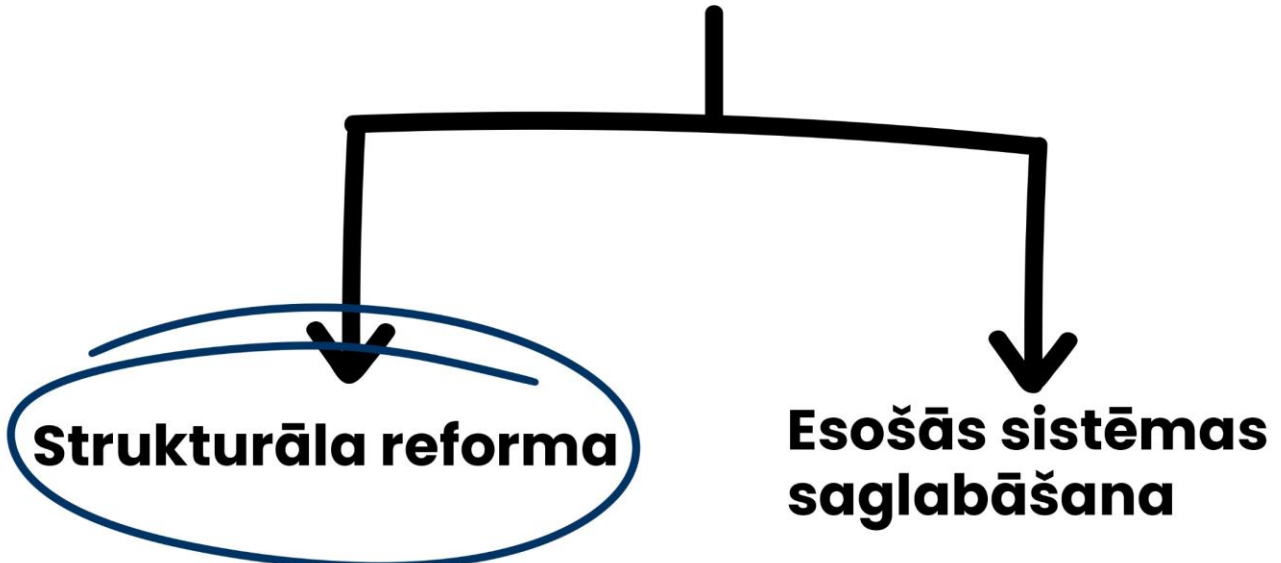
2014. gada reforma pārdefinēja publisko iepirkumu jomu kā **stratēģisku politikas instrumentu**, taču iepirkuma procedūru izmantošana šo mērķu sasniegšanai joprojām ir nevienmērīga

Ir parādījušās tādas jaunas prioritātes kā **ekonomiskā drošība un stratēģiskā autonomija**

Datu trūkums un kvalitātes problēmas gan ES, gan dalībvalstu līmenī kavē efektīvu pārvaldību, stratēģisku lēmumu pieņemšanu un korupcijas novēršanu

Lai gan investīcijas profesionalizācijā un kapacitātes celšanā ir noderīgas, nav fiksēta pietiekama **atdeve**

Darba grupas **vienbalsīgs lēmums** par **strukturālām reformām** kā vienīgo ceļu uz **efektīvu un elastīgu** iepirkumu sistēmu

Strukturāla reforma

Maksimāla **elastība**,
fokusējoties uz iepirkumu
pamatmērķiem;
Uzraudzība caur **datu**
analītiku un KPI

Esošās sistēmas saglabāšana

Prioritāru **precizējumu**
un **vienkāršojumu**
veikšana

Iepirkumu reformas darba grupa – pārstāvniecība no politikas veidotājiem, uzraudzības, pasūtītājiem un piegādātājiem

Politikas veidotāji un uzraugošās iestādes

Finanšu ministrija

Iepirkumu uzraudzības birojs

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Konkurences padome

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Darba grupas aktīvā darbība
(dati, diskusijas, u.tml)

6
sēdes

Pasūtītāji

RĪGAS DOME

Liepāja

RĪGAS TEHNISKĀ
UNIVERSITĀTE

LATVIJAS VALSTS MEŽI

Bērnu klīniskā
universitātes
slimnīca

Latvenergo

LATVIJAS
VALSTS CEĻI

VALSTS NEKUSTAMIE
ĪPAŠUMI

Latvijas Pašvaldību
savienība

Iekšlietu ministrija

Aizsardzības ministrija

Valsts digitālās
attīstības aģentūra

Piegādātājus pārstāvošās organizācijas

FOREIGN INVESTORS
COUNCIL IN LATVIA

LATVIJAS DARBA DEVĒJU KONFEDERĀCIJA

Iepirkumu procedūru piemērošana atbilstoši kopējiem ES noteikumiem

Sistēmas izmaiņas: mazāk birokrātijas (būs tikai ES regulējums)

Preces, pakalpojumi: no **10 000 €**
Būvdarbi: no **20 000 €**

Dati no iepirkumu paziņojumiem

PIL: **10 000 €** (preces, pakalpojumi),
20 000 € (būvdarbi)

SPSIL: **443 000 €** (preces, pakalpojumi),
5 538 000 € (būvdarbi)

Preces, pakalpojumi: **no 143 000 €**
Būvdarbi: **no 5 538 000 €**

Datu nodrošināšana par iepirkumiem no 1 €:

- iepirkumu plāni
- informācija par noslēgtajiem līgumiem
- informācija par faktisko izpildi

**IUB nosaka un pārrauga kopējos sistēmas
rādītājus / datus**

- + datu pieejamības nodrošināšana
- + references cenas

Elastīgi noteikumi

Sistēmas izmaiņas: pārskatīti pretendentu izslēgšanas noteikumi

Obligāti izslēgšanas iemesli, t.sk.
izslēgšana par neizpildītām saistībām
nodokļu jomā **≥ 150 €** un dēļ PLG
pārkāpumiem

Apakšuzņēmēju pārbaude, ja veicamo
būvdarbu vai sniedzamo pakalpojumu
vērtība **≥ 10 000 €**

Plašāka elastība izslēgšanas iemeslu
piemērošanai – **2 obligāti izslēgšanas iemesli;**
lielākā daļa no izslēgšanas iemesliem
piemērojama pēc pasūtītāja izvēles

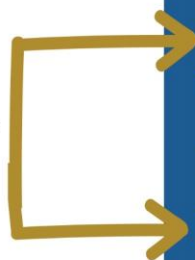
PLG pārbaude kā iespēja, bet ne pienākums
Paredzēta ikviena apakšuzņēmēja pārbaudes
iespēja, bet ne pienākums

“A reitinga” sistēmas piemērošana + iespēja
izpildīt neizpildītās saistības nodokļu jomā

Elastīgi noteikumi

Sistēmas izmaiņas: **Ilgospējas principu īstenošana** (t.sk. zaļie publiskie iepirkumi, sociālie iepirkumi, inovatīvie iepirkumi)

MK noteikumi par zaļā publiskā iepirkuma prasību ievērošanu precēm, pakalpojumiem un būvdarbiem

Regulējuma principu līmenī noteikta ilgtspējīgu iepirkumu īstenošana

MK **var noteikt** kompetences centrus, lai īstenotu ilgtspējas principus, attīstītu iepirkumu standartizāciju un centralizāciju noteiktās jomās

Sistēmas izmaiņas: **Iepirkumu centralizācija**

MK noteiktas centralizēti iepērkamās preču un pakalpojumu grupas

Pašvaldības centralizēti vada iepirkumu sistēmu, t.sk. sagatavo iepirkumu plānus, sniedz informāciju par iepirkumiem

MK noteiktas centralizēti iepērkamās preču un pakalpojumu grupas (papildus apsverami – apdrošināšana, autotransports, mobilie sakari)

Elastīgi noteikumi

Sistēmas izmaiņas: Sistēmas pārraudzības izmaiņas

Primāri reaģējoša uzraudzība

Apstrīdēšanas iesniegumu izskatīšana
Administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšana

IUB attīsta uzraudzību, veidojot / uzturot:

- apjomīgāku datu analītiku, t.sk. KPI
- datubāzi ar references cenām

Tiks uzraudzīta pasūtītāju prakse, ņemot vērā pasūtītāju efektivitātes rādītājus pret iepirkumu indikatoriem, ko izmanto kopumā ES

- konkurences līmenis iepirkumos;
- lēmumu pieņemšanas ātrums;
- iepirkumu efektivitāte.
- u.c.

Efektīvāka iepirkumu sistēma

Sistēmas izmaiņas: Iepirkumu **institucionālās arhitektūras** izmaiņas

IUB – Publikāciju vadības sistēma

VDAA – Elektronisko iepirkumu sistēma

Konference

IUB vienoti uztur un attīsta abas sistēmas
(ilgtermiņā – **viena** sistēma)

Konkurences padome

Konkurence: kavējošie un veicinošie aspekti

Ieva Šmite

Konkurences padomes priekšsēdētāja

2025. gada 30.oktobris

Viena pretendenta īpatsvars publiskajos iepirkumos Latvijā

CPV kodu grupa	2020	2021	2022	2023 (līdz 24.okt.)	Vidējais
Atpūtas, kultūras un sporta pakalpojumi	66.7%	78.5%	69.7%	62.5%	69.4%
Veselības un sociālie pakalpojumi	50.6%	51.1%	78.9%	53.8%	58.6%
Lauksaimniecības tehnika	39.3%	53.4%	64.9%	51.2%	52.2%
Pasta un telekomunikāciju pakalpojumi	41.9%	50.7%	37.6%	50.9%	45.3%
Ar transportu saistītie pakalpojumi	47.1%	50.5%	32.4%	49.4%	44.9%
Remonta un apkopes pakalpojumi	40.9%	40.4%	41.8%	47.7%	42.7%
Pētniecības un izstrādes pakalpojumi	48.6%	54.2%	59.1%	47.4%	52.3%
Viesnīcu, restorānu un mazumtirdzniecības pakalpojumi	54.9%	43.2%	57.7%	44.3%	50.0%
IT pakalpojumu konsultēšana un programmatūras izstrāde	63.8%	46.1%	54.1%	43.9%	52.0%
Programmatūras pakotne un informācijas sistēmas	20.6%	43.5%	71.4%	36.4%	43.0%

78.9%

Augstākais rādītājs

Veselības un sociālie pakalpojumi 2022. gadā

69.4%

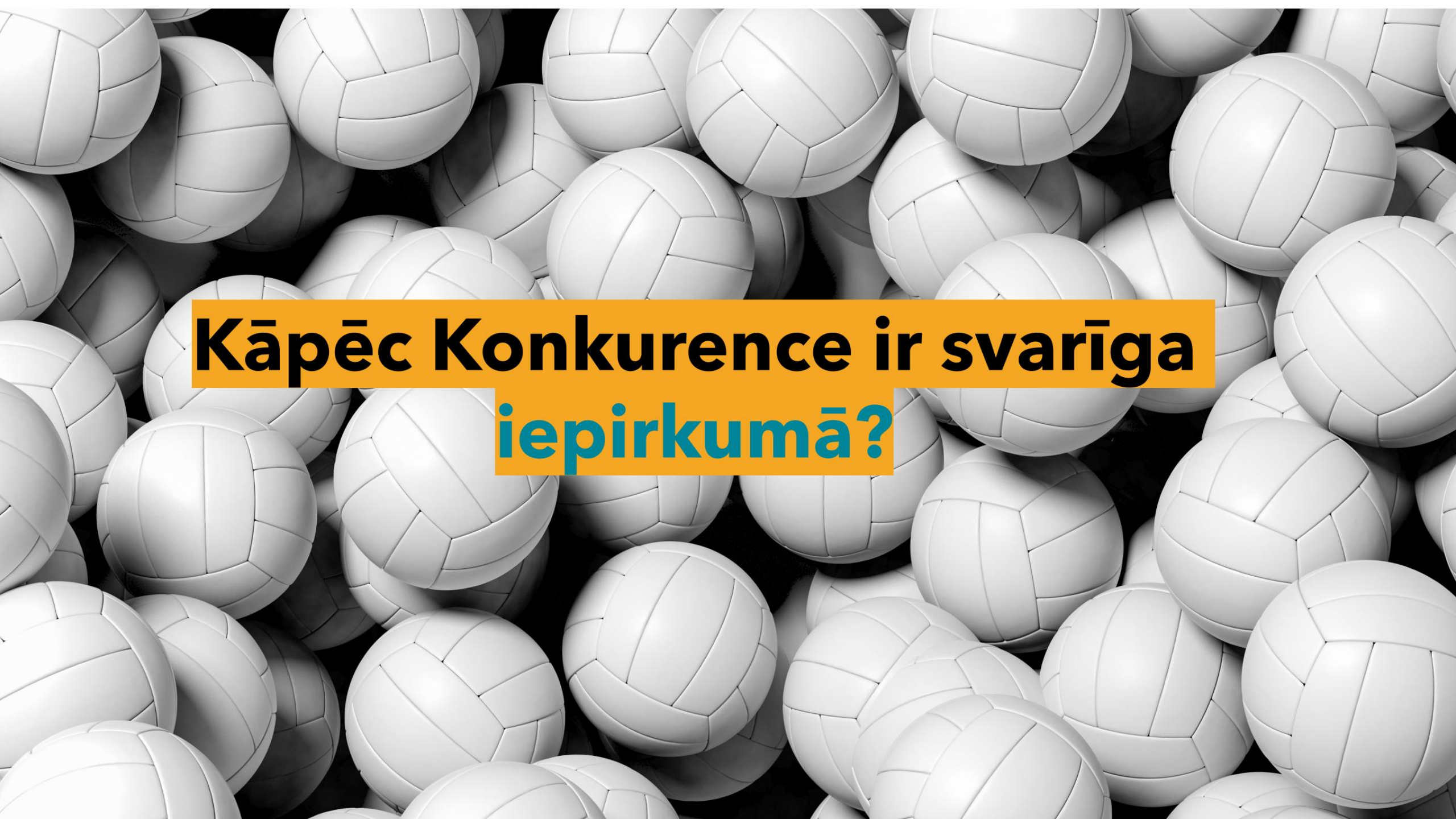
Vidēji augstākā nozare

Atpūtas, kultūras un sporta pakalpojumi

20.6%

Zemākais rādītājs

Programmatūras pakotne 2020. gadā

**Kāpēc Konkurence ir svarīga
iepirkumā?**

Konkurences ieguvumi

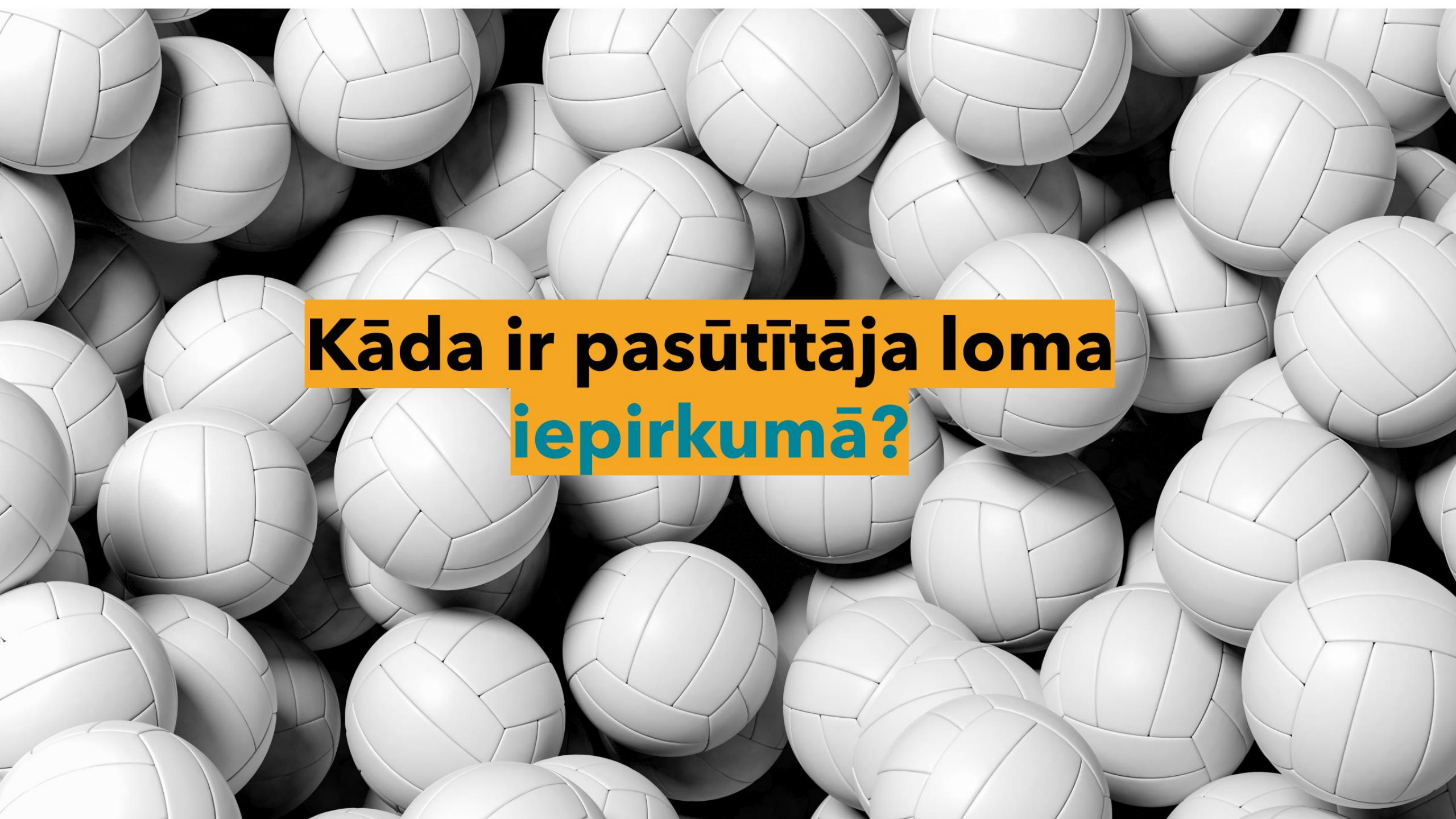

nodrošina valsts budžeta līdzekļu efektīvu izlietojumu

pretendentu vai kandidātu sāncensības rezultātā pasūtītājs saņem labāko piedāvājumu

**Kāda ir pasūtītāja loma
iepirkumā?**

Pasūtītājiem ir būtiska loma konkurences vides veidošanā publiskajā iepirkumā

Nolikuma prasību izstrāde

Pasūtītājs izstrādā tādas prasības, kas **pieļauj pēc iespējas vairāku pretendentu dalību** iepirkumā un veicina godīgu konkurenci.

Risku identificēšana

Pasūtītājs ir pirmais, kurš spēj saskatīt **potenciālus riskus neatļautai sadarbībai** pretendentu starpā un savlaicīgi rīkoties to novēršanai.

Faktori, kas kavē konkurenci

Sarežģīts publisko iepirkumu regulējums

Nepietiekams laiks piedāvājuma sagatavošanai

Nepietiekama informācija par iepirkuma priekšmetu

Korupcija

Nozares regulējums vai intelektuālā īpašuma tiesības

Priekšrocības esošajam piegādātājam

Uzņēmumu (komersantu) reorganizācijas procesi

Aizliegtas vienošanās

**Kādi ir kavējošie faktori
iepirkumā?**

Kartelī statistika un finansiālā ietekme

30+

Atklātie kartelī

Pēdējo 10 gadu laikā KP ir atklājusi un novērsusi vairāk kā 30 kartelīvienošanās pārkāpumus

€40M

Kopējie naudas sodi

Pārkāpējiem piemērotie naudas sodi sasniedz 40 miljonus euro

€1B+

Ietekmēto līgumu vērtība

Ar kartelīvienošanās ietekmēto publisko iepirkumu līgumvērtība pēdējo piecu gadu laikā

Ietekmēto iepirkumu vērtība:

Būvnieku lieta

Līgumvērtība: ~€700 milj.

Autobusu pārvadātāju kartelis

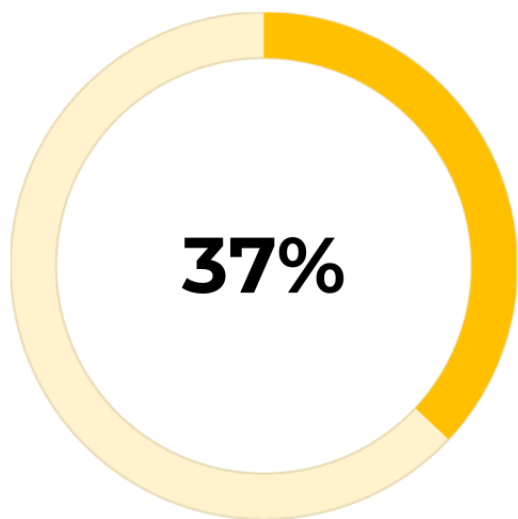
Līgumvērtība: €447 milj.

Ceļu būvnieku kartelis

Līgumvērtība: ~€24 milj.

PIL atzinumi – saskaņotas darbības starp pretendnetiem

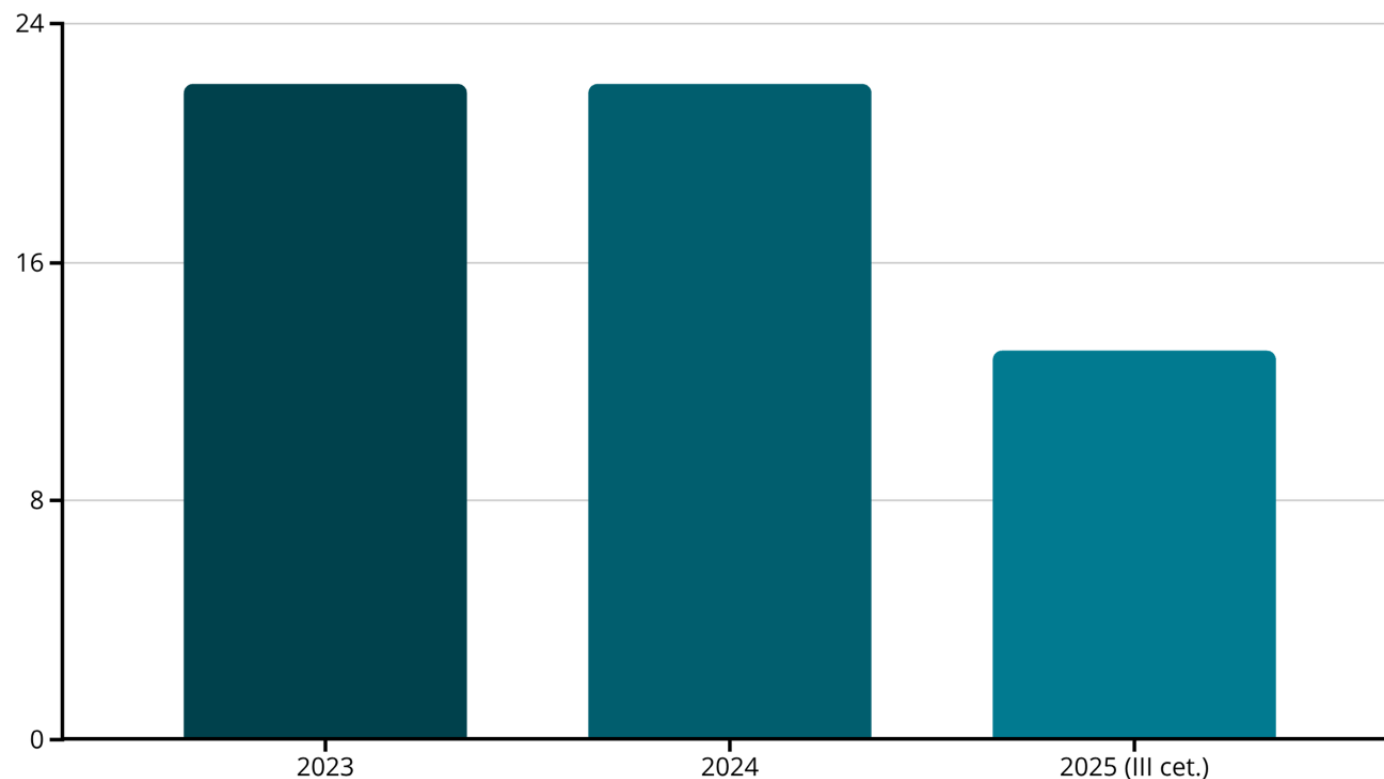
Statistika par PIL atzinumiem

Apstiprināti gadījumi

21 no 57 atzinumiem identificēja pārliecinošas aizliegtas vienošanās pazīmes

Iesniegumu skaita sadalījums

Prevencijas

Nozares, kurās veiktas preventcijas

Būvniecība un infrastruktūra

- Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība
- Specializētie būvdarbi
- Celtniecības un remonta darbi
- Elektroapgādes sistēmu būvniecība

Ūdenssaimniecība un enerģētika

- Komunālo ūdenssaimniecības objektu būvniecība
- Ūdens ieguve un apgāde
- Siltumtehnika un apkures sistēmas
- Cauruļvadu uzstādīšana

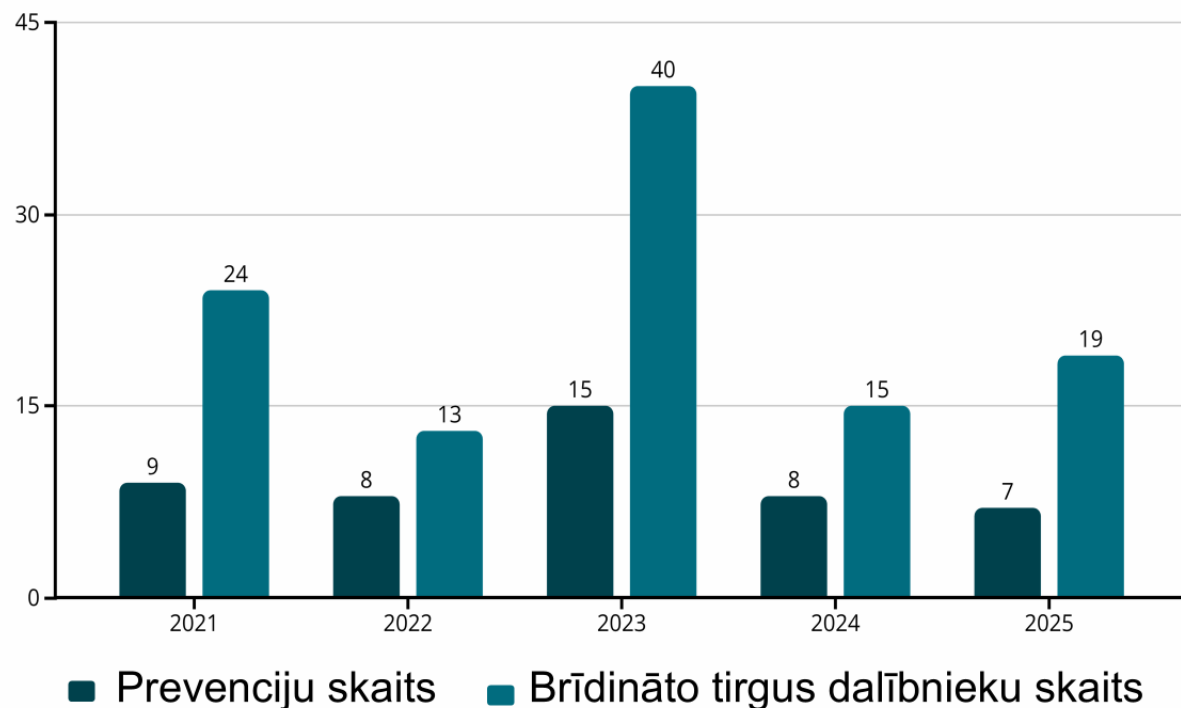
Ražošana un tehnoloģijas

- Automobiļu un piekabju ražošana
- Katlu un radiatoru ražošana
- Biroja tehnikas ražošana
- IT un datoru pakalpojumi

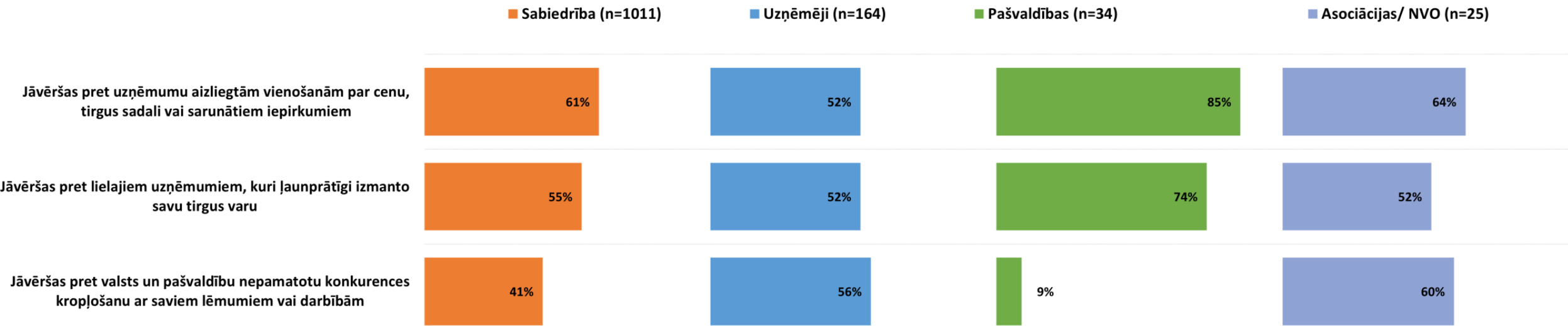

Dabas resursi

- Mežizstrāde
- Mežsaimniecības atbalsta darbības

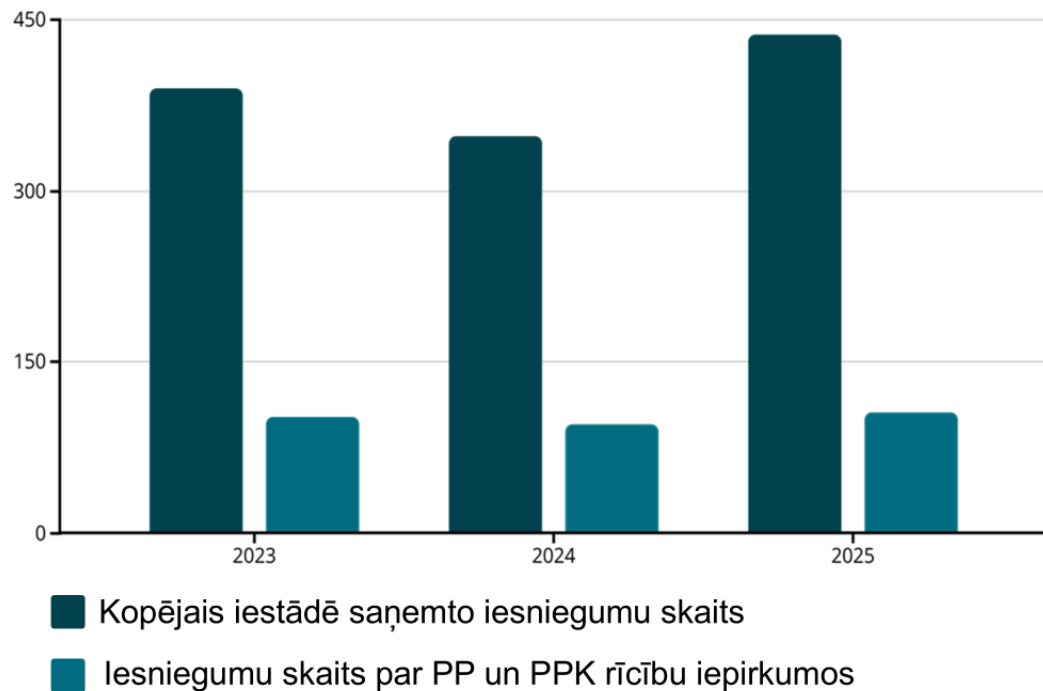

Sabiedriskās domas aptauja (2024): Konkurences vides problēmas Latvijā

Pasūtītāju negodprātīga rīcība iepirkumos

Saņemtie iesniegumi pa gadiem

2025. gada nepilnie dati norāda uz **vislielāko sūdzību skaitu** pēdējo gadu griezumā

Tipiskākie konkurences kavēšanas veidi

- 1 Nepamatotas kvalifikācijas prasības**
Nesamērīgu prasību izvirzīšana tehniskajos noteikumos
- 2 Nesamērīgi īsi termiņi**
Pārāk īss laiks piedāvājumu iesniegšanai vai līguma izpildes uzsākšanai
- 3 Punktu diapazona manipulācijas**
Vērtēšanas kritēriji pielāgoti vienam pretendentam
- 4 Kontroles neesamība**
Nepietiekama līguma izpildes uzraudzība

Prakses piemēri

01

VOLVO automašīnu noma

Problēma: Jelgavas pašvaldība rīkoja iepirkumu ar tehniskām prasībām, kas atbilda tikai VOLVO modeļiem. **Risinājums:** Līguma pirmstermiņa izbeigšana un jauna iepirkuma izsludināšana bez specifiskām zīmolu prasībām.

02

Ietvarstādu kasetes

Problēma: Iepirkums nebija sadalīts daļās, piedalījās tikai viens pretendents. **Risinājums:** Pilnvērtīga tirgus izpēte un iepirkuma sadalīšana lotēs, ļaujot pretendentiem pieteikties uz atsevišķām daļām.

03

Pilsētas labiekārtošana

Problēma: Pasūtītājs pieprasīja konkrēta ražotāja zīmolu, liedzot piedāvāt ekvivalentu. **Risinājums:** "Vienotā stila rokasgrāmatas" aktualizācija, definējot stilu un funkcionalitāti, vienmēr iekļaujot "vai ekvivalents".

04

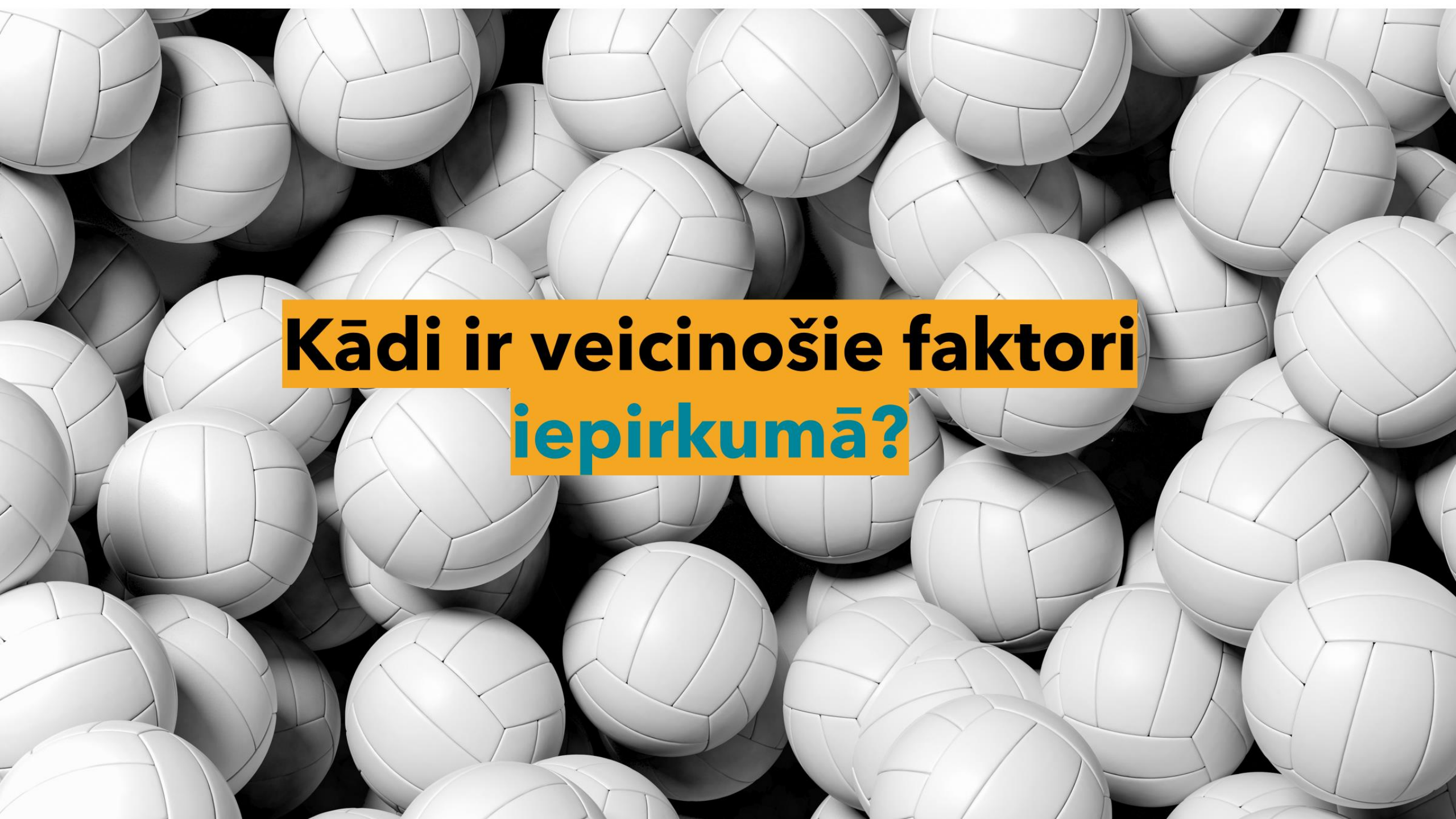
Zemsliekšņa iepirkumi

Problēma: Valsts kapitālsabiedrība akceptēja piedāvājuma uzcenojumu pēc lūguma samazināt cenas. **Risinājums:** Tika pilnveidota iekšējā zemsliekšņa iepirkumu procedūra, lai novērstu šādu situāciju atkārtosanos.

05

Sabiedriskā transporta konkursi

Problēma: Pirmie trīs konkursi pārtraukti nepilnību dēļ, radot vilcināšanos pakalpojuma iegādē. **Risinājums:** Iepirkumu izsludināšana savlaicīgi, ņemot vērā sarežģītību un pārsūdzības riskus.

**Kādi ir veicinošie faktori
iepirkumā?**

Labās prakses piemēri

**Personīgs aicinājums
pretendentiem piedalīties
iepirkumā**

**Tīmekļvietnē nodrošināta
līgumu izpildes prasību,
instrukciju pastāvīga
pieejamība**

**Atgriezeniskās
saites saņemšana par
iepirkumu procesu**

**Apmācības piegādātājiem,
kurā prezentē aktualitātes,
plānus un projektus**

Konkurenci **veicinošie faktori**

- 1 **Veikta pilnvērtīga tirgus izpēte**, apzinot plašu tirgus dalībnieku un piedāvājumu klāstu.
- 2 **Izvēlēts atbilstošs iepirkuma veids**, ņemot vērā paredzamo līgumcenu un līguma veidu.
- 3 **Noteikta samērīga maksājuma kārtība un garantijas**, lai līguma izpilde būtu pieejama arī mazākiem tirgus dalībniekiem.
- 4 **Noteikts atbilstošs piedāvājuma iesniegšanas termiņš**, ņemot vērā iepirkuma sarežģītību un apjomu.

KP aktivitātei **pasūtītāju atbalstam**

Apmācības pasūtītājiem un pretendentiem

16 Apmācības relizētas 2024. gadā, aptverot vairāk kā 1000 cilvēku auditoriju

10 Apmācības relizētas 2025. gada 9.mēnešos, aptverot vairāk kā 800 cilvēku auditoriju

KP izstrādātie izglītojošie materiāli 2025. gadā

Kontrolsaraksts pasūtītājiem konkurences veicināšanai iepirkumos

Ieteikumi skatuves iekārtu iepirkumiem

Ex Post novērtējums: Rekomendācijas iepirkumu veicējiem elektronisko sakaru iepirkumos

[KP notikumu kalendārs](#)

Konkurences padome

Konkurence iepirkumā – ieguvēji visi!

Brīvības iela 55
tālr. 67282865
pasts@kp.gov.lv
www.kp.gov.lv
@KPgovLV

Ieva Šmite
tālr. 67365221
ieva.smite@kp.gov.lv

Diskusija

Regulējuma un brīvības balanss – riski, iespējas un nākotnes scenāriji

iepirkumu
forums 2025

*Arvils Ašeradens
Finanšu ministrija*

*Artis Lapiņš
Iepirkumu uzraudzības birojs*

*Ieva Šmite
Konkurences padome*

*Gatis Litvins
Valsts kontrole*

*Olga Feldmane
Ekonomikas ministrija*

*Jānis Endziņš
Latvijas Tirdzniecības
un rūpniecības kamera*

*Raivis Ragainis
Jēkabpils novada pašvaldība*

*Jānis Kirkovalds
SIA ECC Latvija*

*Signe Muceniece
Valsts kanceleja*

*Uzdodiet jautājumu:
[menti.com 68816757](https://menti.com/68816757)*

Drošība publiskajos iepirkumos

DŽEINA GAILE

PUBLISKO IEPIRKUMU EKSPERTE, MG.IUR., LL.M., LU DOKTORANTE

30.10.2025.

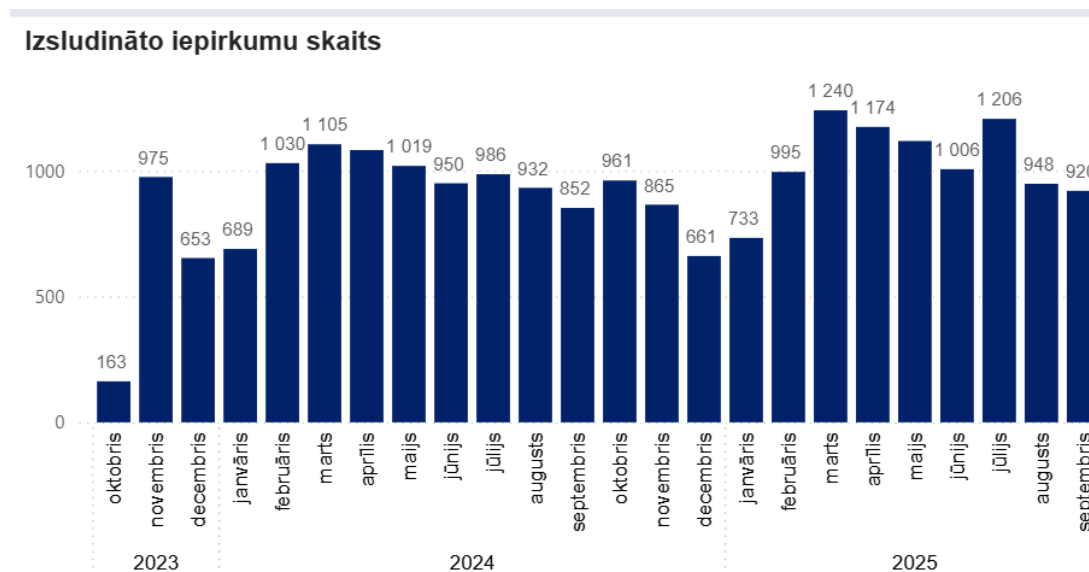
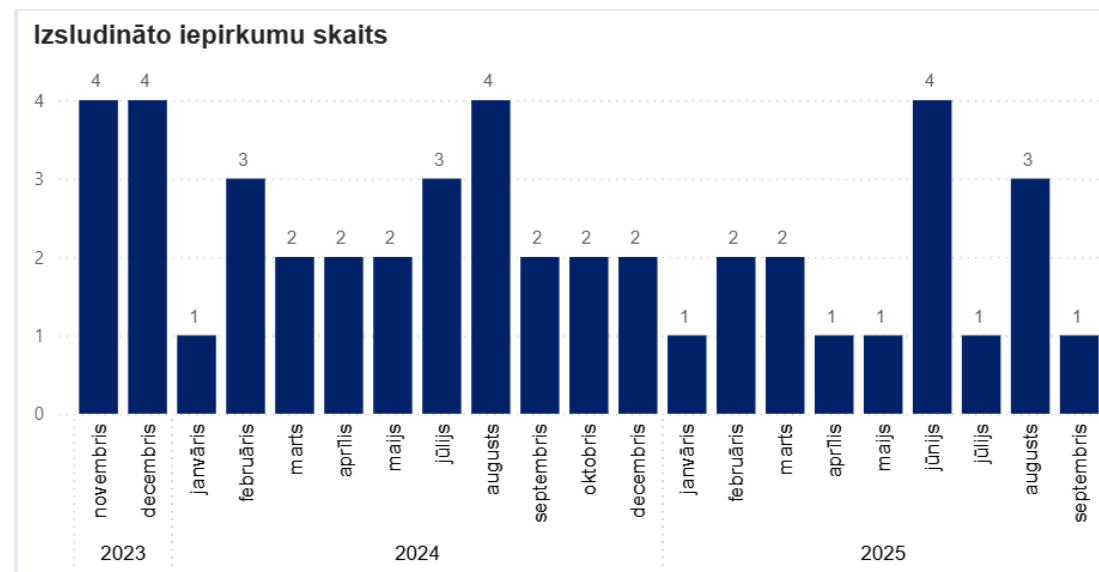

Saturs

- Daži vārdi par Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likumu (ADJIL)
- Publisko iepirkumu likuma (PIL) konteksts

Statistika par ADJIL / PIL

47 izsludināto iepirkumu skaits		22 263 izsludināto iepirkumu skaits	
97 noslēgto līgumu skaits	17 t. sk. noslēgto vispārīgo vienošanos skaits	40 087 noslēgto līgumu skaits	2 915 t. sk. noslēgto vispārīgo vienošanos skaits
448 050 652 € kopējā līgumsumma	263 436 555 € t. sk. vispārīgo vienošanos kopējā līgumsumma	14 287 682 492 € kopējā līgumsumma	2 893 279 722 € t. sk. vispārīgo vienošanos kopējā līgumsumma

LESD 346 / Direktīva 2009/81/EK

Defence Procurement Directive (DSPD) – The Reality...

Before the DSPD (Reality):

EU Public Procurement
Rules

Article 346 TFEU

After the DSPD (Ambition):

DSPD 2009/81/EC

**Art 346
TFEU**

10 years on (Reality):

DPSD 2009/81/EC

Article 346 TFEU + Exemptions

© Dr. Aris Georgopoulos, 23
April 2025, Copenhagen
https://jura.ku.dk/english/research/safeguarding-competition-and-equal-access-to-central-purchasing-bodies-agreements/Defense_and_Security.pdf

Aizsardzības gatavības omnibuss

jeb Defence Readiness Omnibus

Viens no mērķiem - vienkāršot iepirkuma procedūras:

- Palielināt līgumcenu sliekšņus, lai samazinātu administratīvo slogu
- Ieviest AK, DIS, inovāciju partnerības procedūru
- Skaidrāki noteikumi VV
- Atvieglojumi kopīgu iepirkumu gadījumā u.c.

Pieejams: https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/defence-readiness-omnibus_en

Klasiskā direktīva (2014/24/ES - PIL)

EK no aptaujām secinājusi, ka:

klasisko direktīvu regulējums ne vienmēr bijis pietiekami elastīgs, lai reaģētu uz piegādes traucējumiem, un tas arī nešķiet piemērots, lai risinātu iespējamās drošības problēmas, piemēram, kiberdrošība, krīzes situācijas, traucētas piegādes ķēdes u.tml.

[https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD\(2025\)333&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD(2025)333&lang=en) pp.61., 101.

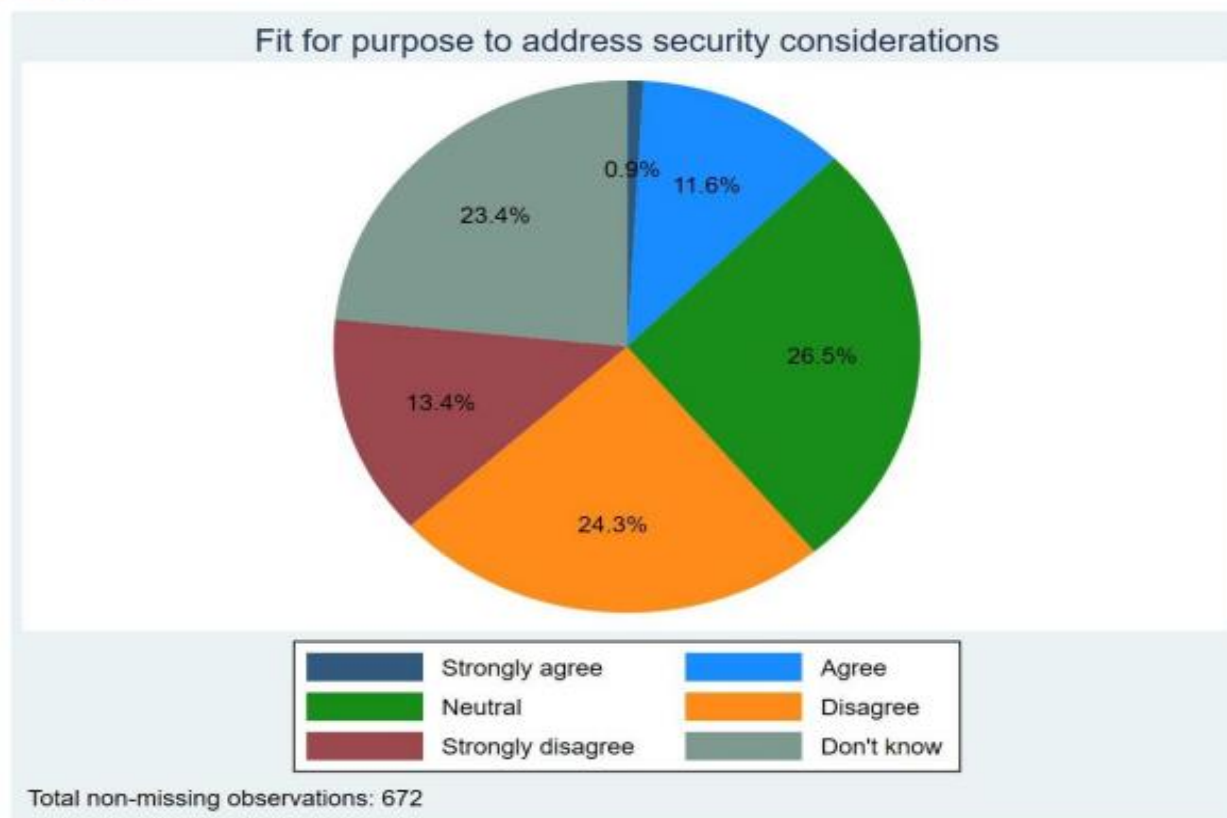
EK atbildēs uz Eiropas Revīzijas palātas ziņojumu norāda:

Tā kā arvien pieaug politiskā vienprātība izmantot publiskos izdevumus kā līdzekli, lai sekmētu plašāku ES stratēģisko mērķu sasniegšanu, piemēram, ilgtspējas, noturības un piegādes drošības jomā, ES publiskā iepirkuma politikā patiešām ir svarīgi koncentrēties uz tikai dažiem vērienīgiem un izmērāmiem mērķiem.

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/COM-Replies-SR-2023-28/COM-Replies-SR-2023-28_LV.pdf 3.lpp.

Aptauja

Figure 57. The directives are fit for purpose to ensure that security considerations are properly addressed by the contracting authorities

«Vai šīs direktīvas ir piemērotas tam, lai nodrošinātu, ka pasūtītāji pienācīgi risina drošības apsvērumus?»

Commission staff working document. Evaluation of Directive 2014/23/EU on concessions, Directive 2014/24/EU on public procurement and Directive 2014/25/EU on utilities. 14.10.2025.

[https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD\(2025\)333&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD(2025)333&lang=en) p.167

Drošība PIL iepirkumos

Iepirkuma priekšmets

- Tehniskās specifikācijas prasības (piemēram, IKT)
- Saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma kritēriji
- Līguma grozījumu regulējums, lai spētu pielāgoties izmaiņām līguma izpildes laikā

Piegādātājs

- Pārzināt tirgu – plānošana, informēšana
- Adekvātu kvalifikācijas prasību izvirzīšana
- Trešo valstu uzņēmēju pieeja tirgum (C-652/22 Kolin, C-266/22 Qingdao, EK skaidrojums)
- Izslēgšanas iemesli un sankcijas, piegādātāju monitorings
- Iespēja atkāpties no līguma izpildītāja pārkāpumu gadījumā

Process

- Pasūtītāja informācijas aizsardzība (PIL 14.p.)
- AI (halucinācijas, datu aizsardzība u.c.)
- Informācijas sistēmu aizsardzība
- Līgumu uzraudzība

Paldies!

LinkedIn:

Valsts digitālās
attīstības aģentūra

Digitālās inovācijas iepirkumu procesa efektivitātei

Arvis Širaks

Direktora vietnieks, Administratīvā departamenta
direktors

Oļegs Fiļipovičs

Elektronisko iepirkumu departamenta direktors

EIS pārziņa lomas nodošana IUB no 01.01.2026.

Valsts digitālās
attīstības aģentūra

Ar 2026. gada 1. janvāri VDAA pārziņā paliek tikai šādas funkcijas:

EIS tehniskā izmitināšana

1. līmeņa atbalsts (zvanu centrs un e-pasta atbalsts)

Lietotāju reģistrācija sistēmā

VDAA uzdevumi veidojot IKT iepirkumu kompetences centru

Valsts digitālās
attīstības aģentūra

Vairāku iestāžu preču iepirkumu apvienošana vienā EIS pasūtījumā

Vai Jūsu iestādi interesētu šāds pakalpojums?

slido.com
#2438 224

Primārais fokuss ir uz precēm.

Periodiski (piemēram, reizi ceturksnī) VDAA veido pasūtījumu.

Ieguvumi no vairāku grozu apvienošanās vienā.

Lētākas cenas (apjoma atlaides).

Labāka komplektācija par to pašu cenu.

Trūkumi.

Tehnikas pozīcija var atšķirties no sākotnēji plānotās.

Iepirkumu atbalsts iestādēm, kurām jāveic IKT iepirkums tikai retos gadījumos

Mēs plānojam piedāvāt

- Standarta iepirkuma dokumentācijas sagataves
- Konsultatīvu atbalstu iepirkumu procedūras izvēlei un norisei
- Ieteikumus pretendentu kvalifikācijas prasībām
- Iepirkumu dokumentēšanu un formalitāšu kārtošānu ar iepirkuma procesu saistītajās informācijas sistēmās

Iestādes atbildība un uzdevumi

- Sākotnējās tehniskās specifikācijas izstrāde
- Iepirkumu komisija
- Sadarbības līguma noslēgšana un finansējuma pārdale

Dalība citu organizāciju IKT projektos sadarbības partnera lomā

Mēs kā sadarbības partneris piedāvājam

- Atbalstu projekta dokumentācijas izstrādei un/vai projekta vadību
- Tehnisko un administratīvo kompetenci IKT risinājumu izveidē un attīstībā (pamatā biznesa analīzes atbalsts un sistēmanalīze)
- Integrāciju ar VDAA koplietošanas risinājumiem
- Drošības auditu organizēšanu, kā arī incidentu atklāšanas, izpēti un novēršanas organizēšanu
- IKT infrastruktūras plānošanu, nodrošināšanu un administrēšanu
- Izmantot VDAA iepirkuma līgumus un vispārīgās vienošanās projekta attīstībai
- Atbalstu drošības dokumentācijas pakas izstrādē

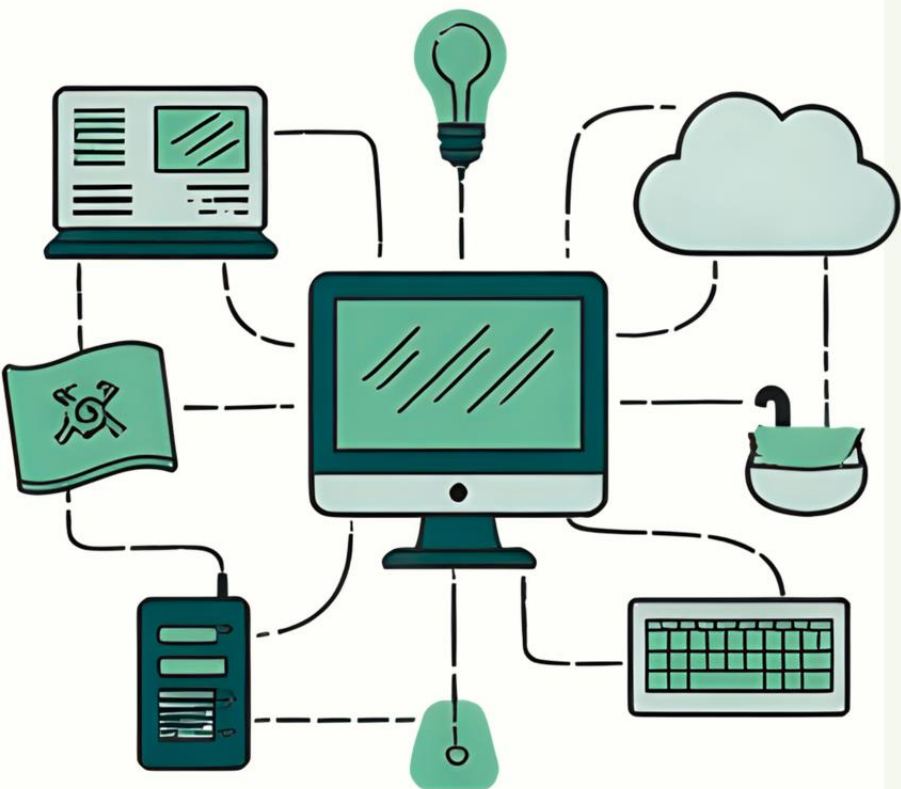
Mēs sagaidām

- Biznesa komandu
- Sadarbības līguma noslēgšanu un finansējuma pārdali

EIS e-katalogu pārskatīšana

Valsts digitālās
attīstības aģentūra

Tiks sagatavots informatīvais ziņojums, kas balstīsies uz:

- VARAM iekšējā audita ar FM/VID atbalstu secinājumiem par e-katalogu efektivitāti (salīdzināšana ar ārpus EIS cenām)
- Audita laikā veikto lietotāju aptaujas datu analīzi
- Iekšējo katalogu pieprasījumu analīzi
- Potenciālo PIL grozījumu ietekmes izvērtējumu uz EIS e-katalogu pieprasījumiem
- Plāniem piedāvāt jaunus IKT orientētus centralizētus iepirkumus (mobilo operatoru pakalpojumu e-katalogs, kā arī mākoņpakalpojumu un datu centru DIS)

Valsts digitālās
attīstības aģentūra

Paldies!

..... **Jautājumi?**

PIEREDZES STĀSTI

*Zanda Jansone
Rīgas Austrumu klīniskā
universitātes slimnīca*

*Uldis Gēliņš
VSIA "Latvijas Valsts ceļi"*

*Inta Liepa
CleanR Grupa*

"Projektē un būvē" iepirkums: kā gandrīz zaudējām ES līdzfinansējumu

Infekciju slimību un plaušu
veselības korpusa būvniecība

SABIEDRĪBA

RAKUS: Infekciju slimnīcai piešķirto 90 miljonu eiro izlietošanas termiņa pagarināšana faktiski ir neiespējama

RAKUS var zaudēt 90 miljonus eiro ES naudas jaunas Infekciju slimnīcas būvniecībai

RAKUS var zaudēt 90 miljonus eiro ES naudas jaunas Infekciju slimnīcas būvniecībai

REI Panorāma

Dalīties:

27. novembris, 2024, 20:04 | Latvijā | Autori: [Alja Kinca](#) (LTV Ziņu dienesta korespondente)

Latvija var palikt bez jaunas slimnīcas un neapgūt gandrīz 90 miljonus eiro no Eiropas Savienības Atveseļošanas plāna naudas. Bez rezultāta – jo neviens būvnieks nepieteicās – noslēdzies šī brīža vērienīgākais būvniecības konkurss medicīnā. Tajā Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca (RAKUS) meklēja jaunās Infekciju slimnīcas būvnieku. Veselības ministrija (VM) Austrumu slimnīcas valdei devusi vēl trīs dienas laiku, lai meklētu, kā risināt situāciju.

#Modra olas #negodīgas algas #soctikli #Donalds Tramps #dakterstāsti

FOTO: Edijs Pālenš/LETA

Jaunuzbūvētā virszemes pāreja Rīgas Austrumu klīniskajā universitātes slimnīcā, kas savieno stacionārus "Latvijas Onkoloģijas centrs" un "Gaillezers".

LTV: RAKUS var zaudēt 90 miljonus eiro ES naudas jaunas Infekciju slimnīcas būvniecībai

VIDEO \ Austrumu slimnīca var zaudēt 90 miljonus eiro Eiropas naudas jaunas Infekciju slimnīcas būvniecībai, ziņo LTV

Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca (RAKUS) FOTO: EDIJS PĀLENS/LETA

Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) var zaudēt 90 miljonus eiro Eiropas Savienības (ES) Atveseļošanās plāna naudas jaunas Infekciju slimnīcas būvniecībai, vēsta Latvijas televīzijas (LTV) raidījums "Panorāma".

Objekts

- Jauns ārstniecības korpuss uz austrumiem no stacionāra Gaīlezers
- Savienojumi ar stacionāru Gaīlezers, nodrošinot darbības nepārtrauktību
- Loģistikas centrs
- Ceļi, stāvlaukumi, teritorijas labiekārtojums

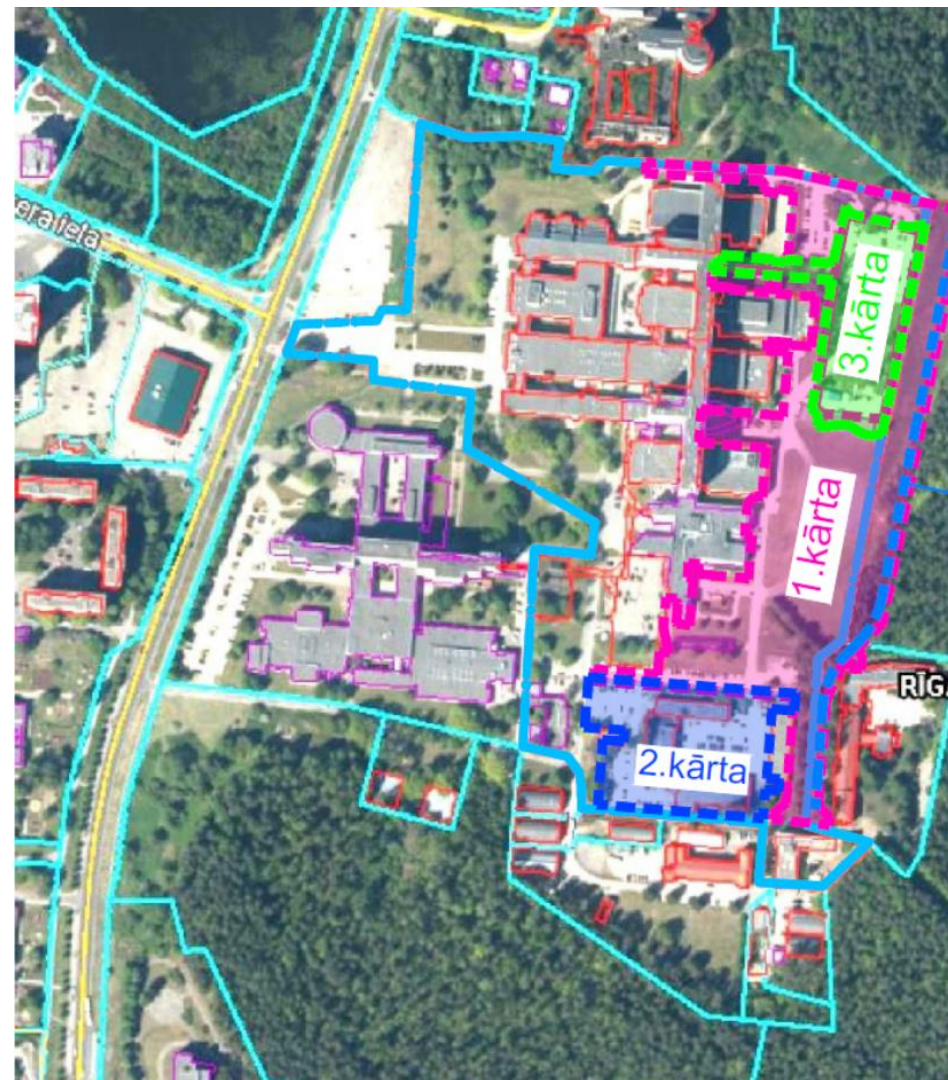
Neatkarīgi realizējamas kārtas

1.kārta: Infekciju slimību korpusa Dienvidu daļa 21774 m²,
Loģistikas ēka, apakšzemes tunelis bez virszemes galerijas
savienojuma ar NMPUK, Austrumu ceļa veloceļiņš – 600 m²

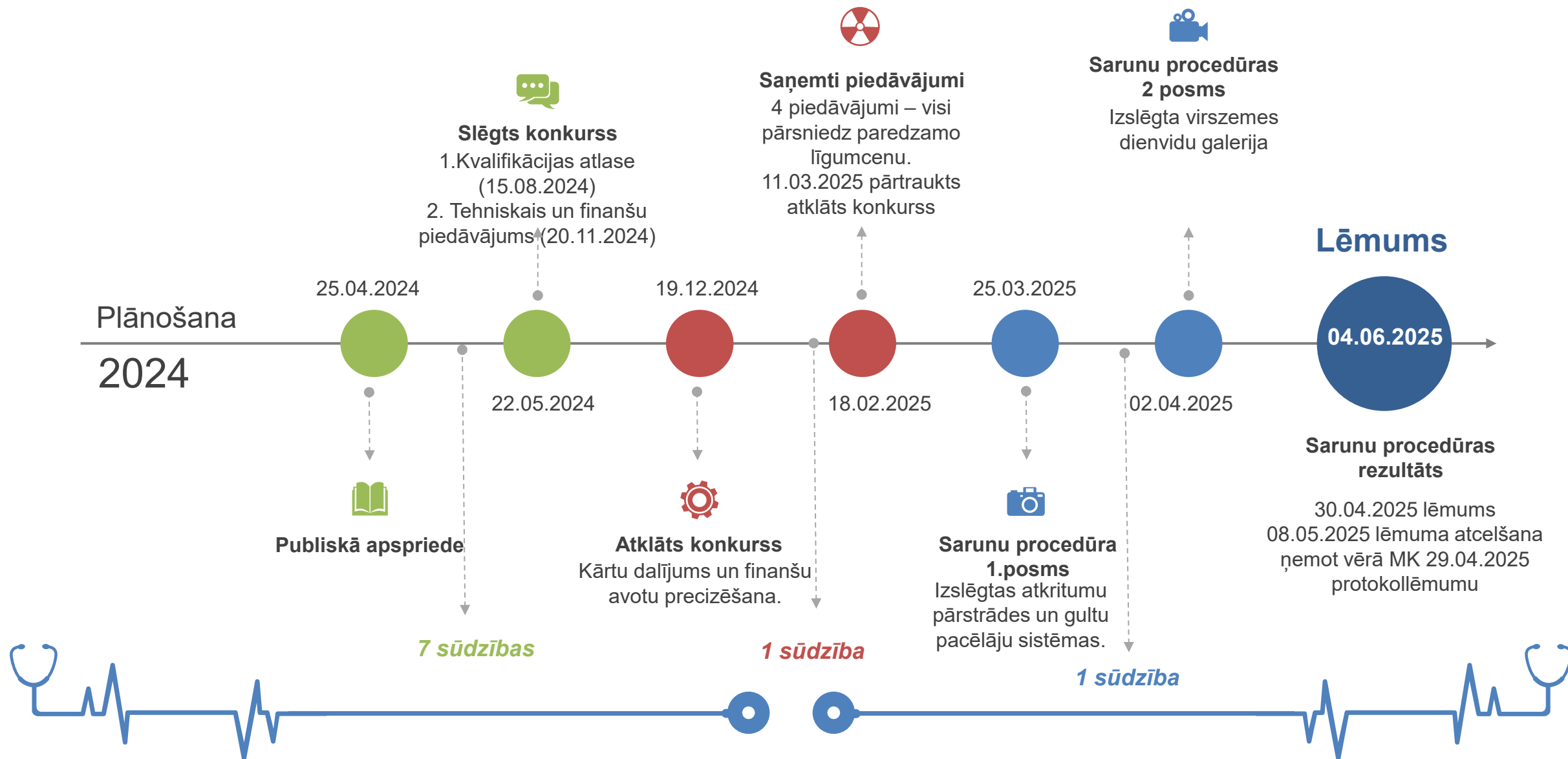
2.kārta: Dienvidu ceļa stāvlaukums – 10 000m²

3.kārta: Infekciju slimību korpusa Ziemeļu daļa 16457 m²

Norādītais būvapjoms var tikt precizēts projektēšanas detalizācijas laikā

Iepirkuma process

Iepirkuma process (Slēgts konkurss)

- 25.04.2024 publiskā apspriede
- 07.05.2024 un 10.05.2024 popularizēšanas sanāksmes
- 22.05.2024 slēgts konkurss 2 kārtās

Pirmajā posmā (T.15.08.2024) pēc kvalifikācijas atbilda 4 kandidāti, bet otrajā posmā netika saņemts neviens finanšu piedāvājums

Iepirkuma process II (**Atklāts konkurss**)

- **19.12.2024.** precizējot finansējuma avotus un darba uzdevumu (neīstenota būvdarbu un autoruzraudzības III. kārtā), tika izsludināts atklāts konkurss.
- **18.02.2025** saņemti 4 piedāvājumi
- Visi 4 piedāvājumi atbilst kvalifikācijas prasībām, bet pārsniedza finanšu iespējas.
- **11.03.2025** Lēmums par konkursa pārtraukšanu.
- **17.03.2025** Pretendents iesniedz sūdzību IUB

Iepirkuma process III (**Sarunu procedūra**)

- **11.03.2025** uzsākta sarunu procedūra atbilstoši PIL 8. panta septītās daļas 1. punktam. Izslēdzot atkritumu pārstrādes un gultu pacelšanas sistēmas (1.posms)
- **25.03.2025** saņemti 3 piedāvājumi → Tiek izslēgta dienvidu virszemes savienojošā galerija un izsludināts 2.posms
- **02.04.2025** saņemti 3 piedāvājumi, ņemot vērā izslēgto apjomu
- **22.04.2025** IUB lēmums, ka Pasūtītājs pamatoti pārtraucis atklātu konkursu un piemērojis sarunu procedūru

Iepirkuma process III (**Sarunu procedūra**)

Sarunu procedūrā saņemti 3 piedāvājumi:

- **04.06.2025** lēmums par gala līgumslēgšanas tiesību piešķiršanu saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma iesniedzējam
- 07.07.2025. parakstīts līgums

Ko varam mācīties no visa?

Pozitīvais

- Svarīga ir tehniskā projekta kvalitāte un nodalītas būvniecības kārtas, darbu posmi
- Komisijas sastāvā jābūt ekspertiem, kas tiešām pārzin iepirkuma priekšmetu
- Prasības samērīgas iepirkuma priekšmetam
- Aktīva komunikācija un konsultācijas ar IUB
- Jāskatās uz PIL plašāk, nekā tikai uz «gramatiski rakstīto» (viss jāskata pēc mērķa un būtības)
- Uz iesniegumu izskatīšanas sēdēm jāgatavojas (prezentācija, tehniski jāskaidro pasūtītāja doma un nolūks)

Pieļautās kļūdas

- Jau sākotnējais uzstādījums fondu apguvē
- Ārpakalpojuma piesaiste sākotnējās iepirkumu dokumentācijas izstrādē
- Tikai oficiālās sarakstes ar institūcijām
- Ieklausīties tirgū, bet neļaut sev kāpt uz galvas

Paldies par uzmanību!

SIA «Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca»

Iepirkumu daļas vadītāja

Zanda Jansone

zanda.jansone@aslimnica.lv

IEPIRKUMU FORUMS | RĪGA, 2025. GADA 30. OKTOBRIS

Risku pārvaldīšana iepirkumu procesā

Uldis Gēliņš

VSIA Latvijas Valsts ceļi iepirkumu daļas vadītājs

Iepirkuma procesa «mīnu lauks»

Zināmās

Esam jau «uzkāpuši»,
tāpēc zinām:

- Kā rīkoties
- Kā risināt

Nezināmās

Saskaramies pirmo reizi:

- Risinājums prasa laiku
- Paši rodām risinājumu
- Meklējam palīdzību citur

«Hjūstona, mums ir problēmas!»

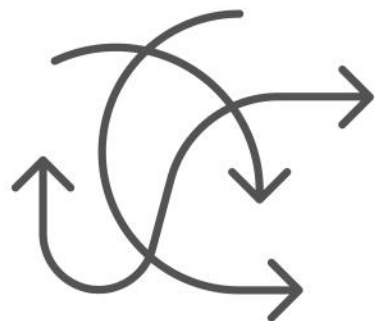
- Darbinieku bažas un vēlme slēpt atklāto
- Mainīgais iepirkumu komisiju sastāvs
- Rīcība jaunatklāto risku sakarā

Risku vadība

1. Apzināšanas ikdienas režīmā:
 - iepriekš definēti,
 - jaunatklātie
2. Riska pakāpe (ietekme)

Risku vadība

Procesuālie

- Korekcijas regulējumā

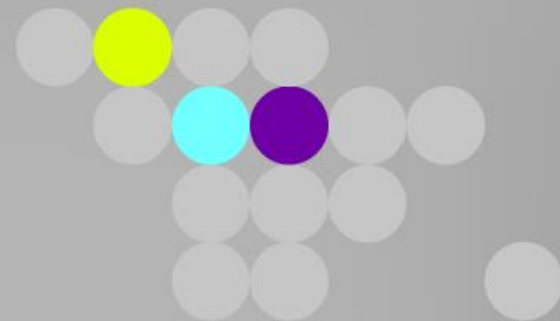
Cilvēciskie

- Kopīgais skaidrojošais darbs
- Individuālas pārrunas
- Paraugu izstrāde

Rutīnas risinājums kā labākā pārvaldība

- Augstas pakāpes riskiem – monitorings ikdienas režīmā
- Tie, kuri nepiepildās, tiek izņemti
- No jauna atklātie tiek iekļauti

KAS IEPIRKUMU PADARA **PIEVILCĪGU** **KOMERSANTAM?**

Inta Liepa

**Iepirkumu sistēmas iekšējai loģikai jāmotivē,
nevis jāattur komersanti piedalīties iepirkumos**

MOTIVĒ

ATTUR

Kas ir veiksmīga pasūtījuma izpildes atslēga

Sadarbība starp
pasūtītāju un
komersantu

Savstarpēja
izpratne

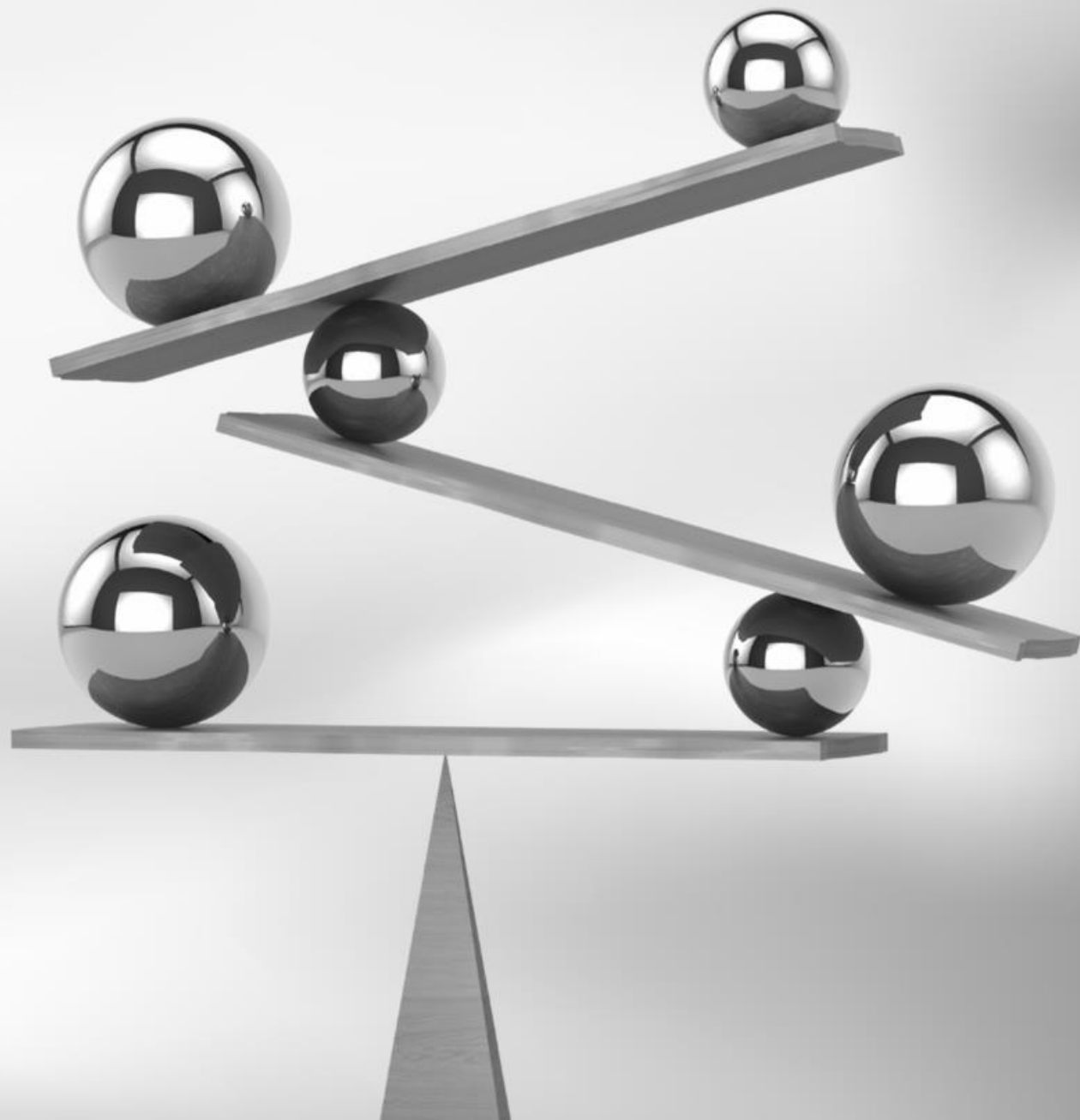

**Par visām prasībām,
tostarp nesaprātīgu risku
sadalījumu beigās
maksā iedzīvotājs,
tostarp ikkatrs no mums**

Samērīgums –
atslēga veiksmīgam
iepirkumam

**Skaidrs,
svarīguma līmenim
atbilstošs **iepirkums**
un caurskatāma
procedūra**

**Skaidrs
redzējums un
risinājumi
nestandarta
situācijām**

**Kompetents,
sadarbīgs,
konstruktīvs
pasūtītājs**

**Saprātīgs,
godīgs,
vispārējiem
komercdarbības
principiem atbilstošs
līgums un **risku
sadalījums****

CLEANR
GRUPA

Cilvēkam un
planētai

Saruna

Kā līdzsvarot vēlmes un vajadzības, nezaudējot resursus?

iepirkumu
forums 2025

Evija Mugina
Iepirkumu uzraudzības birojs

Uģis Žukelis
Centrālā finanšu un līgumu aģentūra

Zanda Jansone
Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca

Uldis Gēliņš
VSIA "Latvijas Valsts ceļi"

Inta Liepa
CleanR Grupa

Līga Neilande
SIA "Rīgas satiksme"

Izsakiet viedokli:
menti.com 68816757

$$\left(\begin{array}{l} \text{iepirkumu} \\ \text{regulējums} \end{array} + \begin{array}{l} \text{piemērošanas} \\ \text{prakse} \end{array} + \text{digitālie rīki} \right)$$

projekta kopējā efektivitāte

=

Efektīvs iepirkums

KOPSAVILKUMS

Iepirkumi - ekonomikas asinsrite

PALDIES

iepirkumu
forums 2025

PARTNERIEM

Finanšu ministrija

Ekonomikas ministrija

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Konkurences padome

Valsts digitālās
attīstības aģentūra

PALDIES PAR LĪDZDALĪBU

Lai idejas pārtop darbībā un uz tikšanos nākamajā reizē!

iepirkumi.lv
pircejam un pārdevējam

iepirkumi.lv
iepirkumu akadēmija